Az előterjesztés előkészítésében közreműködött:
Nagyné Horváth Judit osztályvezető
Semperger Katalin intézményvezető

HAT/_____/2022.

Beszámoló
az önkormányzat 2021. évi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatainak ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú mellékletében meghatározott tartalommal.

Az értékelést meg kell küldeni a Heves Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályának, mely a kézhezvételtől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. A települési önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja ezen javaslatokat, és állásfoglalásáról, illetve ennek kapcsán tett intézkedéseiről tájékoztatást ad.

A Gyer. 10. számú mellékletében előírtak szerint a beszámolóban bemutatásra kerülnek:

- az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatait előíró jogszabályok bemutatása;
- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátását biztosító rendszer,
- a település demográfiai mutatói különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- a pénzbeli és természetbeni ellátások,
- a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatás, a bölcsőde,
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai,
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok,
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés.

A beszámoló 1. melléklete a jegyző gyámhatósági munkáját, a 2. melléklet a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat gyermekjóléti szolgáltatás és gyermekek napközbeni ellátás munkájáról szóló beszámolót tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az Önkormányzat 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról készült beszámolót szíveskedjék megvitatni, és a következő határozati javaslatokat elfogadni.

1. Határozati javaslat:

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a jegyző 2021. évi gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót.

Határidő: 2022. május 31. (a Kormányhivatal részére történő megküldésre)
Felelős: Hatvan város jegyzője a Hatósági Iroda útján

2. Határozati javaslat:

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat 2021. évi gyermekjóléti feladatainak ellátásáról szóló beszámolót.

Határidő: 2022. május 31. (a Kormányhivatal részére történő megküldésre)
Felelős: Hatvan város jegyzője a Hatósági Iroda útján

Hatvan, 2022. április 22.

dr. Kovács Éva
jegyző

BESZÁMOLÓ

Hatvan Város Önkormányzata 2021. évi gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Bevezető

A gyermek- és ifjúságvédelem rendszerének áttekintéséhez nélkülözhetetlen a gyermek és az ifjúság jogi fogalmának vizsgálata.

A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény szerint az Egyezmény vonatkozásában gyermek az a személy, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be kivéve, ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

A Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) az életkori megközelítést alkalmazza, és az alábbiak szerint határozza meg a gyermek fogalmát. „ a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:10. § (1) bekezdése szerinti kiskorú ”.

(2:10. § (1) Kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be. A kiskorú a házasságkötéssel nagykorúvá válik.)

Az Alaptörvény több helyen tesz említést a gyermekekről, az alaptörvény kimondja: „Magyarország védi … a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapját.”

A gyermekvédelem és a közigazgatás összefüggései szempontjából lényeges a gyámhatóságok, mint közigazgatási hatóságok tevékenysége. A gyermekvédelem és a gyámügy egymással összefüggő fogalmak, mert a gyermekek hatósági védelme nagyon fontos területe a gyámhatóságok tevékenységének. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 2020. január 1-től hatályos módosítása több feladat tekintetében újra a települési önkormányzat jegyzőjének feladat- és hatáskörét határozta meg.

A gyámügyi igazgatás célja a gyermekek és a gondnokság alá helyezett személyek törvényben foglalt jogainak, érdekeinek érvényesítése. Ezen ügyek sok esetben igényelnek személyes eljárást és nyilatkozatot az ügyfelek részéről. (kapcsolattartás, kiskorú házasságkötésének engedélyezése, örökbefogadás, családvédelmi koordinációs feladatok stb.)

A gyermekvédelem a gyermekek érdekében (gyermek érdekét figyelembe véve) végzett tevékenység. A gyermekvédelem fogalmára vonatkozóan a XXI. század elején számos (jogi, szociológiai, pedagógiai stb.) meghatározás ismeretes és elfogadott a társadalomtudomány egy-egy ágában.

A közigazgatási jog (tudomány) az alábbiak szerint definiálja a gyermekvédelmet: Tágabb értelemben gyermekvédelmen értendő minden olyan tevékenység, amelyet a gyermek érdekében a család, az óvoda, az iskola, a munkahely, illetve a társadalom bármely

intézménye tesz. (pl. kedvezmények, juttatások, intézményi ellátás stb.) Szűkebb értelemben a gyermekvédelem azt az állami feladatot jelenti, amely a különleges védelemre szoruló gyermekek érdekeit óvja hatósági eszközökkel.

A törvényi meghatározásból következik a gyermekvédelem alábbi felosztása: Az általános gyermekvédelem a gyermekek családban történő nevelésének támogatását, a veszélyeztetettségének a megelőzését jelenti.

Ez a megelőző tevékenység döntő részben az oktatási, egészségügyi és szociális intézményhálózatban (esetenként civilszervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok komplex együttműködésén alapul. A speciális gyermekvédelem az árva, elhagyott, veszélyeztetett gyermekek különleges, fokozott védelmét garantálja. A családból kiemelt gyermek teljes körű ellátását az un. intézményes gyermekvédelem biztosítja. (Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, gyermek- és lakásotthonok, hivatásos nevelőszülők, valamint javítóintézetek.)

A gyermekekről való gondoskodás a család és az állam tevőleges kötelezettségeit jelenti, mégpedig szűkebb értelemben vett szolgáltatáshoz való jogot alapozza meg. A gyermeket a védelem elsősorban a családja részéről illeti meg, a gyermekről való gondoskodás a család és az állam feladata.

A gyermekvédelmi szakellátás igénybe vételét minden esetben megelőzi az önkéntes ellátásokon alapuló gyermekjóléti rendszer. Az egymásra épülő rendszerek a családi típusú nevelésre helyezik a hangsúlyt és azokat a megoldásokat állítják előtérbe, amelyekkel megelőzhető a gyermek családból való kiemelése, illetve amelyek a családba történő visszahelyezését segítik elő. Az ellátórendszer kiindulópontja, az önkéntes igénybevétel, illetve a család többirányú támogatása, amelynek feltételrendszere úgy került kialakításra, hogy az alkalmas legyen a család összetartására.

A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzat, gyámhivatal, bíróság, rendőrség, ügyészség, pártfogói felügyelői szolgálat a törvény alkalmazása során a gyermek mindenekfelett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogaikat biztosítva járnak el. E szerveknek a gyermek érdekében szorosan együtt kell működniük.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít.

A beszámoló tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete előírt az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja:

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat,
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatást, a bölcsődei ellátást,
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatait,
- a jövőre vonatkozó javaslatokat, célokat,
- a bűnmegelőzési program főbb pontjait, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számát az általuk elkövetett bűncselekményeket a bűnelkövetés okait,
- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés elemeit.

Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatait előíró jogszabályok

Magyarország Alaptörvényének XVI. cikke kimondja:

„(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását."

Külön rendelkezéseket az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben került meghatározásra:

"13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: (…) az óvodai ellátás; gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások; szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg; egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; (…).

2. A családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvényben került meghatározásra:

"1. § (1) Az állam – önmagukban vett méltóságuk és értékük miatt is – védi a család és a házasság intézményét.
(2) A rendezett családi viszonyok védelme különös jelentőséggel bír a testi, a szellemi és a lelki egészség megóvása érdekében.

2. § (1) A családok támogatása a szociális rászorultság alapján működtetett ellátórendszertől elkülönül. Az állam elsősorban a gyermekek felelős felneveléséhez járul hozzá támogatások formájában. Az állam törekszik arra, hogy a kiskorú gyermeket nevelő családok számára az otthonteremtés és a lakhatás feltételeit biztosítsa.

4. § (2) Az állam a kiskorú gyermek napközbeni gondozásához, felügyeletéhez kapcsolódó, a családok igényeihez rugalmasan igazodó szolgáltatások nyújtásával segíti a gyermeket nevelő szülő foglalkoztatásban való részvételét.

A 3. pontban a szülői kötelezettségek és jogok, míg a 4. pontban a családban élő gyermek kötelezettségei és jogai kerültek meghatározásra."

3. A Gyvt. célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint (…) a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A Gyvt. II. Fejezete magában foglalja az alapvető jogokat és kötelességeket: gyermeki jogok, gyermeki jogok védelme, szülői jogok és kötelességek, a III. Fejezet pedig tartalmazza a gyermekek védelmének rendszerét.

<u>A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátását biztosító rendszer</u>

A Gyvt. 14. §-a értelmében a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

(2) A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

(3) A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

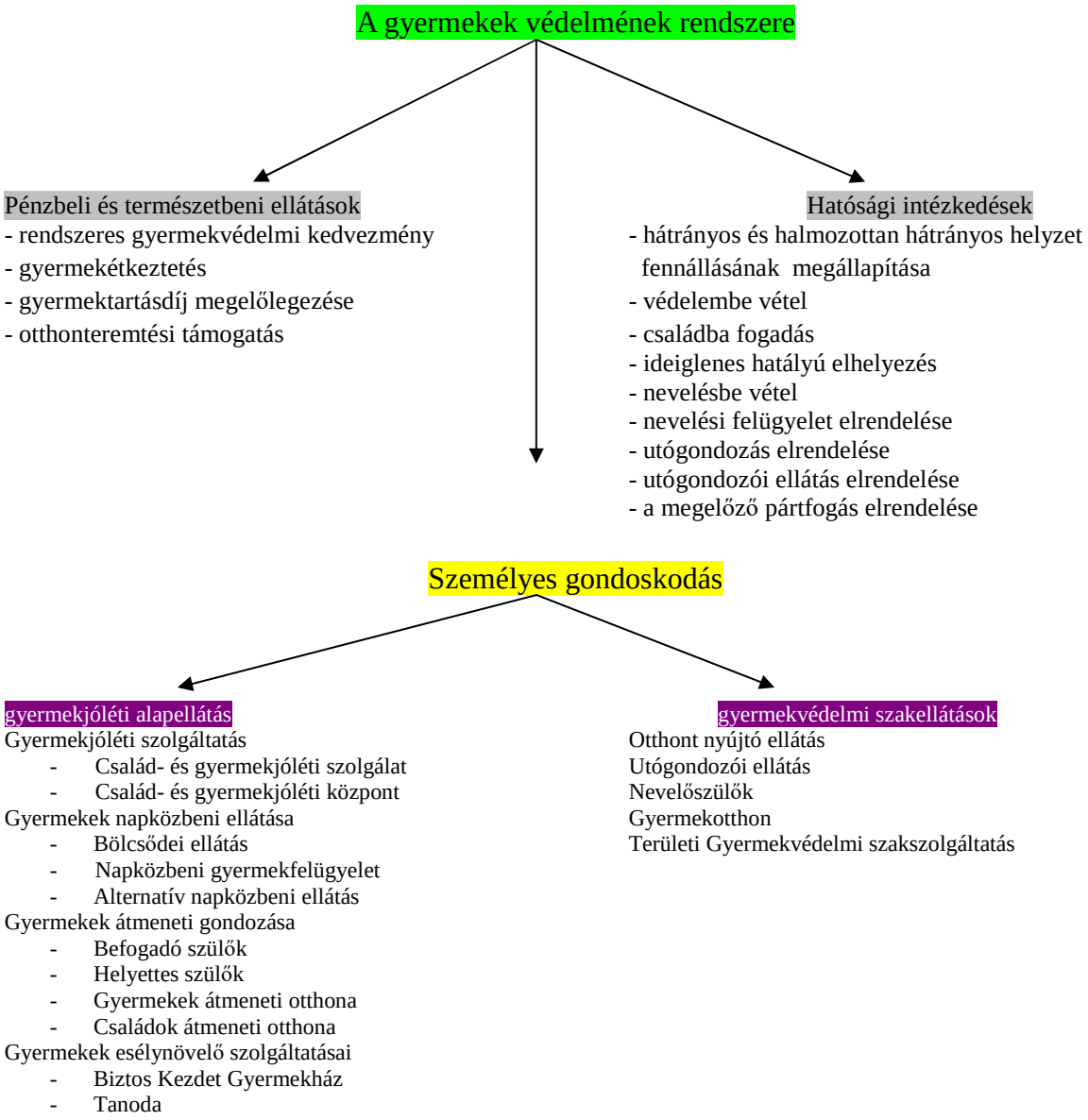

Hatvan Város Önkormányzatának 2021. január 1. és 2021. december 31. napja közötti időszakban végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenysége a hatályos jogszabályok szerint.

1. A település demográfiai mutatói különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Hatvan város állandó lakosainak száma 2021. december 31-i legyűjtés alapján 20187 fő. Ebből 0-18 év közötti kiskorúak száma 3472 fő.

A lakosság nemek és korcsoportok szerinti megosztásából látható, hogy eltérő a férfiak és a nők születési és halálozási aránya. Több fiú születik, mint lány és ez az arány a gyermek és fiatalkorban meg is marad. Azonban a férfiak halandósága nagyobb, ezért kb. 40 éves kortól fokozatosan többségbe kerülnek a nők.

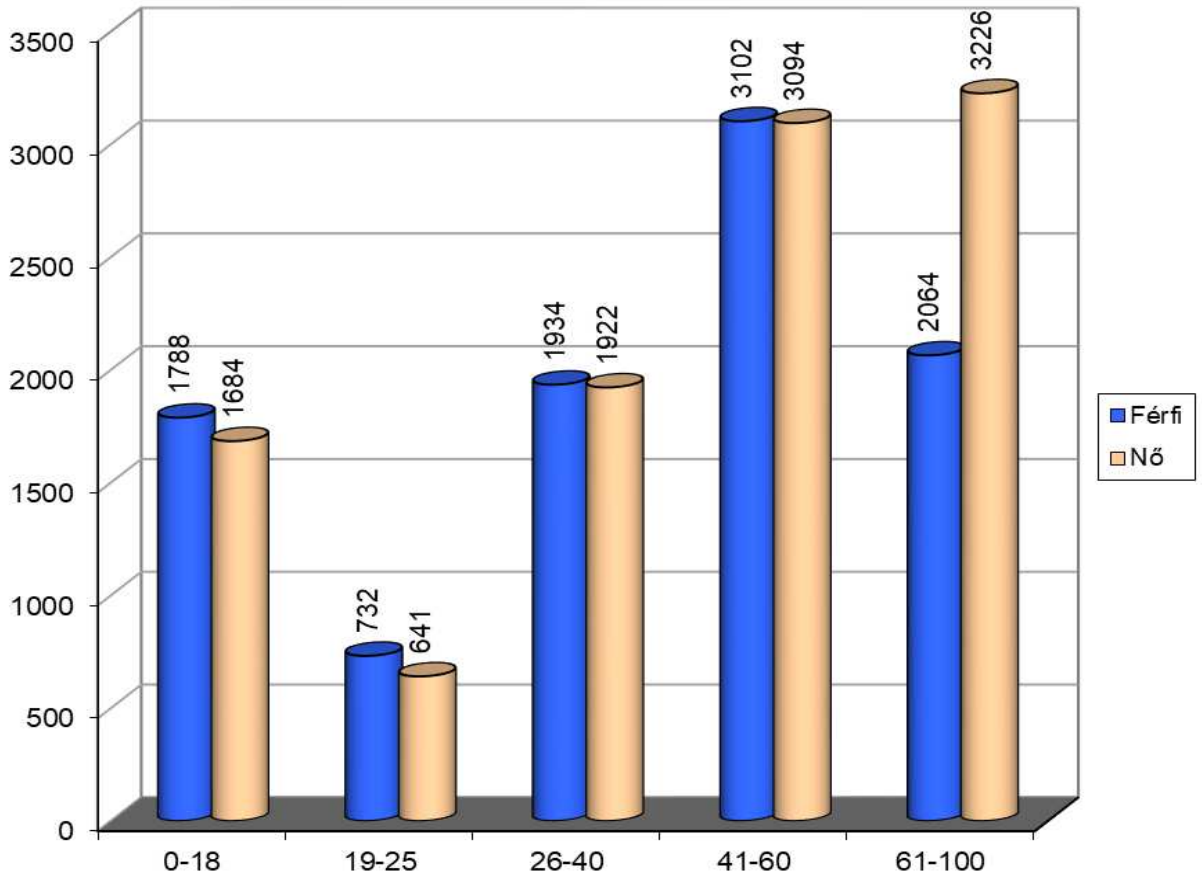

A népesség adatai az elmúlt 5 évben az alábbiak szerint változott:

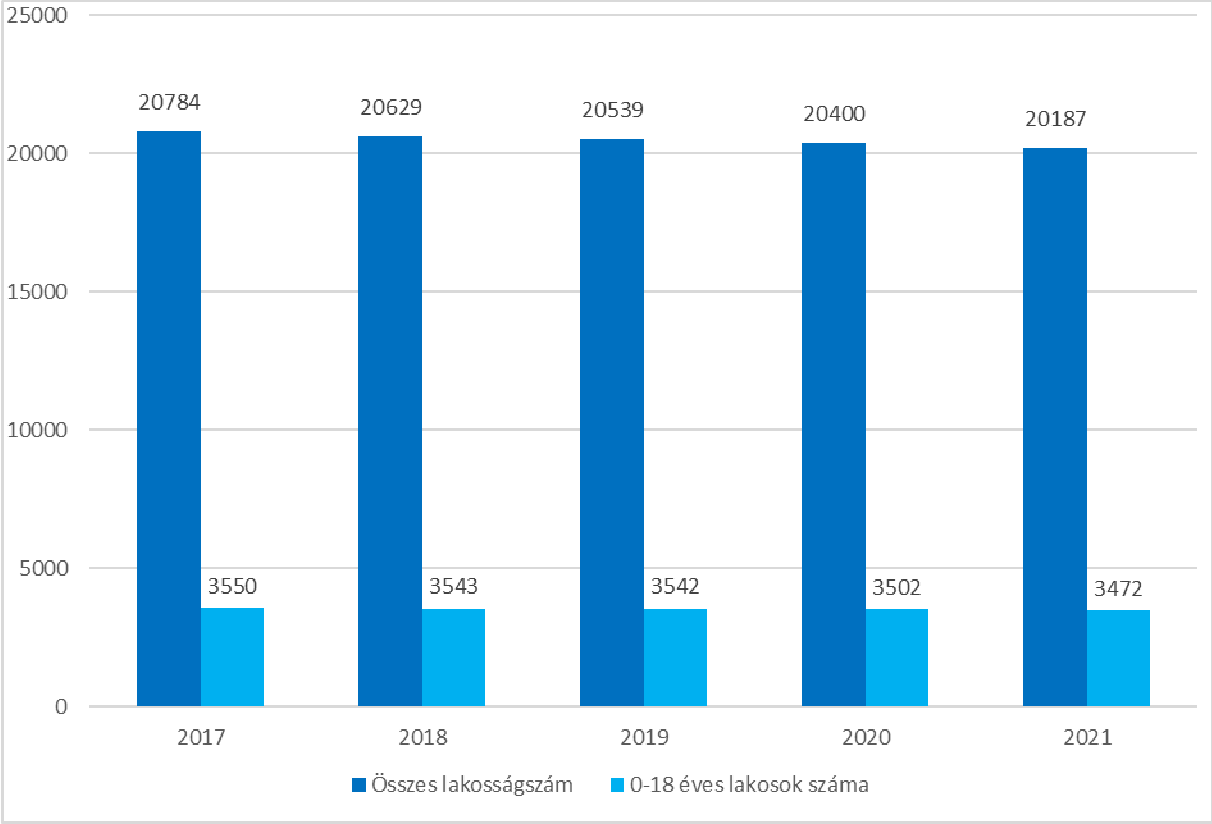

A diagram adataiból megállapítható, hogy a város lakosságszáma kismértékben csökkent. 2021. évben Hatvan városban összesen 646 gyermek született, ebből Hatvanban állandó lakóhellyel rendelkező: 168 gyermek.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A gyermekek jogán megállapítható pénzbeli és természetbeni állátásokat, azok igénybevételének módját, illetve a jogosultsági feltételeit a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 12/2008. (II.29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: rendelet) tartalmazza.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja, hogy megelőzze, és csökkentse a gyermekek anyagi típusú veszélyeztetettségét, megakadályozza azt, hogy egy gyermeket kizárólag rossz anyagi helyzete miatt kelljen kiemelni a családból.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19. § (1) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény természetbeni ellátás, amelyhez számos, egyrészt a Gyvt.-ben, másrészt egyéb jogszabályokban meghatározott kedvezmény társul.

A kedvezmény abban az esetben állapítható meg, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145 %-át, ha a gyermeket egyedülálló, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos. A támogatás a fenti feltételek fennállása esetén nagykorú gyermek részére is megállapítható, ha kérelmező önálló keresettel nem rendelkezik, és nappali oktatásban vesz részt.

A fenti eseteken kívül a támogatás abban az esetben állapítható meg, ha a családban az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135 %-át nem haladja meg.

Az öregségi nyugdíj legkisebb összege 2021. évben 28.500,- Ft, ennek megfelelően az értékhatár 41.325,- Ft/fő illetve 38.475,- Ft/fő volt.

A Gyvt. rendelkezése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés és óvodás gyermekek, valamint az általános iskola 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanulók az étkezést térítésmentesen vehetik igénybe. 50 % térítési díjat kell fizetni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő középiskolai évfolyamon tanuló diákoknak.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

2020. év	2021. év
238 fő	254 fő

A két év adatainak összehasonlítása a létszám tekintetében növekedést mutat. Ennek oka elsősorban az, hogy a koronavírus-járvány miatt csökkent a munkahelyek, nőtt a munkanélküliek száma.

Az elmúlt évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre benyújtott kérelmek vonatkozásában 1 fő elutasításra került sor. A nagykorúvá vált kérelmező esetében a Gyvt. 20. § (2) bekezdés a) pontja szerinti jogosultsági feltételek nem álltak fenn.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermekek száma életkori megoszlás szerint:

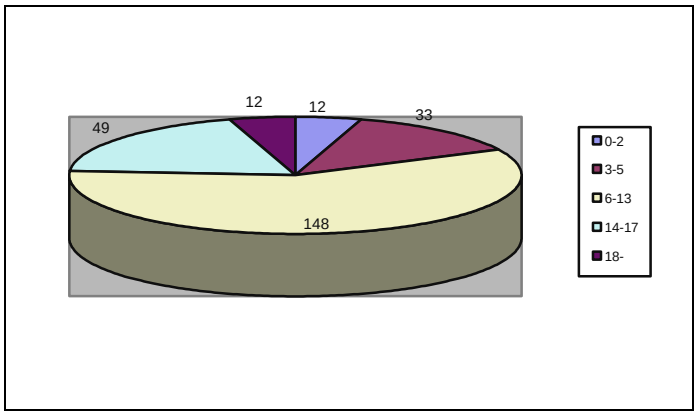

A tartós beteg gyermekek száma: 14 fő.

Annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1-jén és november 1-jén fennáll, ebben a két hónapban a települési önkormányzat jegyzője 6.000,- Ft alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít.
Annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján augusztus 1-jén illetve november 1-jén fennáll augusztus és november hónapban gyermekenként 6.500,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatás folyósít.
2021. évben 139 gyermek részére alapösszegű, 116 gyermek részére emelt összegű támogatás került kifizetésre.
A támogatások kifizetése augusztus és november hónapban a szülő/családba fogadó gyám/ nagykorúvá vált gyermek lakóhelyére vagy tartózkodási helyére posta útján került kézbesítésre.

2.2. Települési támogatás gyermek nevelése jogán

A gyermekek jogán nyújtható települési támogatás megállapításának szabályait a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 12/2008. (II. 29.) önkormányzati rendelet tartalmazza. E rendelet értelmében támogatást abban az esetben lehet megállapítani, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160 %-át, a gyermekét egyedül nevelő szülő, illetve 3 vagy több gyermeket nevelő, illetve tartósan beteg gyermeket nevelő család esetében a 180 %-ot, nyugellátásban részesülő szülő esetében a 170 %-ot. A 2021. évben 38 gyermek (19 család) részesült támogatásban, e célra felhasznált összeg 183 eFt volt.
Gyermekek jogán nyújtható települési támogatás megállapítására benyújtott kérelmek közül elutasításra nem került sor.

3. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, a kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A gyermekétkeztetésről Hatvan Város Önkormányzata a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodott. Az önkormányzat fenntartásában működő bölcsőde saját konyhával biztosítja a gyermekek étkeztetését. Az önkormányzat - az óvodák, általános iskolák, az Heves Megyei Szakképzési Centrum Damjanich János Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiuma, a Hatvani Bajza József Gimnázium vonatkozásában - a

Hatvani Közétkeztetési Kft. által működtetett konyha által elkészített étel kiszállításával – helyszínen melegítő konyhás rendszerrel - biztosítja a gyermekek étkeztetését.
A gyermekétkeztetésben résztvevő gyermekek és tanulók – a középiskolai létszámban 18 éven felüli fiatal felnőttek is vannak - **2021. év normatív elszámolása** az alábbiak szerint alakult**:**

Étkező gyermekek száma (fő)				
Bölcsőde	**Óvoda**	**Általános iskola**	**Középiskola**	**Összesen**
49	459	902	45	1455

Étkezés típusa	**Bölcsőde**	**Óvoda**	**Általános iskola**	**Középiskola**	**Össze-sen**
Teljes térítést fizet	20	141	484	29	**671**
50%-os kedvezményben részesül	0	0	298	19	**317**
100%-os kedvezményben részesül	29	318	120	0	**467**
Mindösszesen	**49**	**459**	**902**	**45**	**1455**

A fenti táblázatok tartalmazzák az alábbi étkező gyermekek számát is:
A kollégiumi férőhelyek száma 100, az ellátást igénybe vevők száma: 11 fő, akik étkezést is kapnak. Ebből 50 %-os kedvezményben 4 fő részesül, a többiek teljes térítési díjat fizetnek.
Hatvan város területén működik még a Hatvani Lesznai Anna Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény is. Az intézményben 70 gyermek étkezik (óvodás: 7 fő, általános iskolás: 60 fő, középiskolás: 3 fő), ebből 50%-os kedvezményben részesül 43 fő, 100%-os kedvezményben részesül 27 fő. Ezen intézménybe nemcsak hatvani lakosú gyermekek járnak és étkeznek, hanem a kistérségi településekről bejáró gyermekek is.

Hatvan város területén működik – de a fenntartó nem Hatvan Város Önkormányzata - középiskolai intézményként a Grassalkovich Antal Baptista Szakközép Iskola, Technikum és Szakiskola, a Gróf Batthyány Lajos Alapítványi Gimnázium, Technikum és Felnőttek Általános Iskolája, valamint a Széchenyi István Római Katolikus Technikum és Gimnázium, mely iskolákban gyermekétkeztetés igénybevételére nincs lehetőség.

Hatvan városban működő közoktatási intézmények gyermekétkeztetését nemcsak hatvani gyermekek, tanulók, hanem a környező településekről bejáró gyermekek, tanulók is igénybe veszik. A fenti adatokban tehát az intézményekben étkezést igénybe vevő gyermekek létszáma található, lakóhelytől függetlenül.

3.1. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 2016. január 1-től hatályos 21/C. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az *a)* pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az *a)* pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A városban a Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően került megszervezésre a szünidei gyermekétkeztetés.

2021. évben szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma:

	szünidei napok száma	étkeztetett gyermekek száma
Tavaszi szünet	2	14
Nyári szünet	54	26
Őszi szünet	5	5
Téli szünet	7	5

Az étkezés zavartalan lebonyolítását a Hatvani Közétkeztetési Kft. végezte. A szülők a gyermekek ebédadagjait a Hatvani Kodály Zoltán Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola valamint a Hatvani 5. Számú Általános Iskola konyháján vehették át.
2021. évben, a bölcsőde 20 munkanapon tartott zárva, szünidei gyermekétkeztetésben 1 gyermek részesült.
A város óvodáiban az iskolai szünetek idejére is biztosítják az óvodai gyermekfelügyeletet.

3.2. Az Önkormányzat a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként biztosította:

a. 2019. évben Hatvan város Önkormányzata első alkalommal rendelkezett az általános iskolai tanulmányokat kezdő gyermekek támogatásáról. A 2019. évben népszerűvé vált támogatási forma 2021. évben ismételten bevezetésre került. Egyszeri 5.000,- Ft összegű támogatásban részesültek azok a szülők, akiknek gyermeke/i az általános iskola első osztályát a 2021/2022. tanévben első alkalommal kezdték meg, legalább egy éve Hatvanban állandó lakcímmel rendelkeztek és életvitelszerűen a településen éltek. A támogatást 48 fő vette igénybe, melynek pénzügyi vonzata 240 eFt volt.

b. 2021. évben ismételten bevezetésre került a gyermeket nevelő családok támogatása is, amelyet az a kiskorú gyermeket nevelő kérelmező vehetett igénybe, aki legalább egy éve hatvani állandó lakcímmel rendelkezett, valamint egyedülálló és a havi nettó jövedelme nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 500 %-át, vagy családos és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400 %-át.
Ezt a támogatást 99 fő vette igénybe, melynek pénzügyi vonzata 1.472 eFt volt.

c. 2021. szeptember 1 – december 31-ig az önkormányzat úszásoktatást biztosított óvodai nagycsoportok valamint általános iskolás tanulók számára, a 2021. évben 1140 fő részére 8.246 eFt összegben;

d. A felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók részére a Bursa-Hungarica ösztöndíj rendszeren keresztül nyújt támogatást, 2021. évben 2 hallgatónak 100 eFt összegben;

e. Felsőoktatási intézményben tanulók ösztöndíj-támogatásban részesülhetnek; 2021. évben 23 fő részére került támogatás kiutalásra, 4.450 eFt összegben;

f. Helyi rendelet alapján Hatvan városban lakó újszülöttek részére életkezdési támogatást biztosít az önkormányzat, a 2021. évben 55 gyermeknek 2.200 eFt összegben;

g. Az önkormányzat nyelvvizsga díjának visszatérítését biztosítja, azon általános iskolások számára, akik a 8. osztály befejezéséig sikeres alapfokú A, B vagy C típusú középfokú, vagy felsőfokú nyelvvizsgát tesznek, a 2021. évben egy vizsgázónak 27 eFt összegben;

h. A hátrányos helyzetű középiskolás tanulók részére meghirdetett Arany János tehetséggondozó programban 2021. évben 2 fő vett részt, melynek költsége: 96 eFt.

i. Az önkormányzat 2021. 11. 27. és 2022. 01. 30. közötti időszakban az óvodások, általános iskolások és középiskolások számára kedvezményes korcsolyázási lehetőséget biztosított.
A kedvezményes belépőt 3719 gyermek vette igénybe, melynek költsége: 744 eFt. Szintén kedvezményesen vehették igénybe a korcsolya bérlését, mely lehetőséggel 1765 gyermek élt, ennek költsége: 1.059 eFt.
Ebben a korcsolya szezonban 70 hátrányos helyzetű gyermekek részére három alkalomra szóló bérlet került szétosztásra, melyet az intézményi korcsolyázás keretében tudtak felhasználni.

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetés megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek elhelyezését. *A személyes gondoskodás nyújtása és igénybevétele* kapcsán a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályai határozzák meg mindazokat a közös elemeket, amelyek a szolgáltatási minimum biztosításához, a személyes gondoskodás biztonságos működéséhez, valamint a szociális szolgáltatások, ellátások nyújtásának személyi, tárgyi és szakmai feltételeinek egységes érvényesüléséhez szükségesek.

A személyes gondoskodás biztosításával kapcsolatban azonban vannak olyan speciális kérdések, amelyek a helyi viszonyok és működési jellegzetességek alapján, a fenntartó által kerülnek meghatározásra a Gyvt. felhatalmazása alapján.

Hosszú ideig a helyi önkormányzatok ellátási kötelezettsége érvényesült kizárólagosan, majd ezt követően elsődlegesen a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások kerültek előtérbe. Ebből adódóan az állami fenntartók tekintetében a feladatkör meghatározása is elsősorban az önkormányzatok sajátosságait tükrözik. Ide értendő elsősorban az önkormányzati rendelet megalkotásának lehetősége, amelyben a helyi önkormányzat képviselő-testülete a helyi viszonyoknak, adottságoknak és igényeknek megfelelően rendelkezhet azokról a kérdésekről, amelyek településenként különbözőek. Az önkormányzati rendelet kihirdetésére vonatkozó, az Mötv.-ben meghatározott szabályok egyben azt is biztosítják, hogy a személyes gondoskodás helyi nyújtásával kapcsolatos közérdeklődésre számot tartó információk eljussanak a lakosság széles köréhez, így a gyermekjóléti szolgáltatásokat, ellátásokat igényelni kívánó személyekhez is. Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos módon kell kihirdetni, a saját honlappal rendelkező önkormányzat a rendeletét a honlapján is közzéteszi. A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter gondoskodik az önkormányzati rendeleteknek az erre a célra fenntartott honlapon történő közzétételéről, tehát az online közzététel és elérhetőség már valamennyi önkormányzati rendelet esetében megvalósul.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról a rendeletet a fenntartó önkormányzat alkotja meg.
A rendelet tartalmi elemeit a Gyvt. 29. § (2) bekezdése határozza meg.
Ennek megfelelően, ha törvény másként nem rendelkezik, a fenntartó önkormányzat rendeletben szabályozza az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodás formáit. Más törvény, mint a Gyvt. nem határoz meg ilyen irányú korlátozást, így a fenntartó önkormányzat a Gyvt. 94. §-a szerinti feladataira tekintettel, az ott meghatározott kötelezettségei teljesítése mellett szabadságot élvez a helyi ellátási formák kialakítása terén.
Szintén önkormányzati rendeletben szükséges meghatározni az önkormányzat által biztosított ellátás igénybevételére irányuló kérelem benyújtásának módját és a kérelem elbírálásának szempontjait, az intézményvezető hatáskörében - külön eljárás nélkül - biztosítható ellátásokat, az ellátás megszűnésének eseteit és módjait, valamint a fizetendő térítési díjak mértékét, csökkentésének és elengedésének eseteit, módjait. Tekintettel arra, hogy a jogforrási hierarchia szerint az önkormányzat rendelete nem lehet ellentétes törvénnyel, a térítési díjak megállapításának Gyvt. szerinti szabályait az önkormányzati rendelet megalkotása során is figyelembe kell venni. Utóbbi szempontból szintén lényeges a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gytr.) amely a térítési díj fizetésével kapcsolatos általános szabályokon túl az egyes ellátási formákkal kapcsolatos részletes szabályokat is meghatározza. A rendelet olyan szempontból is releváns, hogy a Gyvt. és az Mötv. általános szabályai mellé kimondottan a térítési díjak meghatározásának vonatkozásában kiegészítő szabályokat tartalmaz az érintett lakosságnak az önkormányzati szabályozásról való megfelelő tájékoztatása kapcsán.

A városban a gyermekjóléti alapellátásoknak megfelelő intézményrendszer a jogszabályoknak megfelelően épül fel.

- Család- és gyermekjóléti szolgálat
- Család- és gyermekjóléti központ
- Gyermekek napközbeni ellátása
    - Bölcsőde
- Gyermekek átmeneti gondozása
    - Gyermekek átmeneti otthona – Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulással kötött szerződés alapján egy gyermek részére

A fenti feladatok ellátásának szervezése az alábbi formában történik:

Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat

- Bölcsődei ellátás
- Család- és gyermekjóléti szolgálat
- Család- és gyermekjóléti központ

Önkormányzat által fenntartott intézmények

- Óvoda (Újhatvanban: 3, Óhatvanban: 4)

A gyermekjóléti feladatok közül a gyermekek napközbeni ellátásában a nevelési, oktatási intézmények is közreműködnek, melynek működését alapvetően a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény szabályozza. Az itt folytatott gyermekjóléti tevékenység szervesen kapcsolódik a közoktatási feladatokhoz. Az óvodák, iskolák vezetőivel és gyermekvédelmi felelőseivel kialakult és jól működik a jelzőrendszer. A gyermekjóléti szolgálatnak adott esetekben jelzéssel élnek.

A 2. melléklet tartalmazza a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat **bölcsődei ellátás**, a **gyermekjóléti szolgáltatás** és a **gyermekek átmeneti gondozása** terén végzett gyermekjóléti tevékenységét.

5. A felügyeleti szervek részéről a gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai, megállapításai

2021. évben a felügyeleti szervek részéről - a gyámhatósági, gyermekvédelmi területen – nem történt szakmai ellenőrzés.
2021. december 20-án a NÉBIH a Hajós Alfréd úti Bölcsődében a főzőkonyha minősítését végezte, mely során a konyha 88 %-os minősítő eredményt kapott.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszer működése kapcsán az Önkormányzat igen nehéz helyzetben van. A megoldandó gondok, problémák összetettek, komplex kezelést igényelnek. Az ellátások, juttatások célzottan a családi kötelék erősítését, a családban élés segítését kell, hogy szolgálják. Preventív szemléletre van szüksége, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek.
Továbbra is elsődleges feladatnak tekintjük a jelzőrendszerek közötti hatékony együttműködést, amely jelenleg jól működik a városban. A rendszeres jelzőrendszeri megbeszéléseken minden érintett aktívan részt vesz, így a problémák kezelhetővé válnak.
A bölcsődei szülői fórumon minden alkalommal részt vesz a fenntartó által delegált személy, így a problémák eljutnak a fenntartóhoz. Ezeknek köszönhető, hogy a városban a gyermekekkel kapcsolatos problémák nem maradnak feltáratlanok.
A Hatvani Polgármesteri Hivatalban a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatos feladatokat a Hatósági Irodán belül az Általános Igazgatási Osztály látja el. Így közelebb kerül egymáshoz a gyermek- és felnőttvédelem, megteremtve annak lehetőségét, hogy az arra rászoruló családok problémáit komplexebben, racionálisabban lehessen kezelni.

7. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának és okainak bemutatása

Hatvani Rendőrkapitányság bűnmegelőzési munkájában az állampolgárok életkorára figyelemmel csoportosítva lettek a feladatok és tevékenységük ez alapján került megszervezésre.

A bűnmegelőzési tevékenység keretében az elkövetővé, valamint áldozattá válás megelőzése, valamint a bűnalkalmak számának csökkentése érdekében a Hatvani Rendőrkapitányság a városban működő óvodákban és az általános iskolákban a D.A.D.A és az Iskola Rendőre Program keretében folyamatosan tájékoztatást kapnak a gyermekek.
Életkoruknak megfelelően játékos foglalkozás, vagy tanítás óra keretében kapnak felvilágosítást a drogokról, annak hatásairól, a dohányzásról, az alkoholfogyasztásról.
A középfokú oktatási intézményekben ezt a feladatot a bűnmegelőzési tanácsadó végzi.

A 2020/2021. tanévben a Covid-19 járvány miatt – a kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel – az ehhez kapcsolódó felvilágosító előadások a közép- és alapfokú oktatási intézményekben egyaránt – az online oktatás ideje alatt, illetve a jelenléti oktatás ismételt kezdetét követően – a tanév végéig szüneteltek. A járványügyi helyzetre való tekintettel ebben a tanévben Nyílt nap megszervezésére sem került sor. A 2021./2022. tanév kezdetével a bűn- és balesetmegelőzési oktatás a közép- és általános iskolákban is megindult.
Az internet terjedésével egyre nagyobb szükség van a felvilágosító programokra. A Hatvani Rendőrkapitányság munkatársai általános iskolák alsó és felső tagozatos diákjainak tartanak előadásokat, a biztonságot internetezésről, a közösségi oldalakban rejlő veszélyekről.

Közbiztonsági és baleset megelőzési céllal a 2021/2022. tanév kezdetén és az azt követő egy hónapban folyamatos rendőri jelenlétet biztosít a Rendőrség az általános iskolák közvetlen környezetében a Hatvani Polgármesteri Hivatal Önkormányzati Rendészeti Osztályának munkatársaival. A Rendészeti Osztály munkatársai a tanév folyamán folyamatosan jelen vannak az intézmények környékén.

Az áldozatvédelmi feladatokon belül kiemelt jelentőségű a családon belüli erőszak és a kiskorúak védelmében végrehajtandó ideiglenes megelőző távoltartás feladatainak végrehajtása.
A családi viszályok kezelése során tett intézkedések esetén amennyiben kiskorú szemtanúja, vagy részese volt az intézkedést kiváltó eseménynek a rendőrkapitányság jelzéssel él az illetékes gyermekjóléti szolgálat felé.
A gyermekvédelmi szervekkel, valamint a problémakörrel érintett civil szervezetekkel a kapcsolattartás folyamatos.

8. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek az önkormányzatok, feladataikat ellátathatják akár másik önkormányzattal, vagy civil szervezetekkel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran az adott település életfeltételeinek javítását tűzték ki célul.
Hatvan városban a Polgárőrség, a Hatvani Polgármesteri Hivatal Önkormányzati Rendészeti Osztálya a Rendőrkapitánysággal együtt a bűnmegelőzésben vesz részt. A Nyitott Ház Közhasznú Alapítvány a gyermekek, és fiatal felnőttek szabadidejének hasznos, és tartalmas eltöltését, programok szervezését segíti.
Ezen szervek a jelzőrendszerben is működnek, a látókörükbe került problémát az alapellátást ellátó gyermekjóléti szolgálat felé jelzik.

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének a hatvani civil szervezetek támogatásáról szóló 15/2011. (IV.1) önkormányzati rendelete pályázati úton támogatási lehetőséget biztosít, többek között ifjúsági szervezetek részére.
A támogatás az ifjúsági korosztály számára rendszeresen szervezett közösségi összejövetelek, klubok programjainak szervezésére, gyermek- és ifjúsági érdekképviseletre használható fel. 2021. évben 19 civil szervezet pályázott az ifjúsági keretre. Egyes szervezetek az év első és második félévében is éltek a pályázat lehetőségével.

Pályázatot nyújtottak be:

Hatvan Jókai úti Óvodáért Alapítvány,
Hatvani Bajza József Gimnázium „Diákönkormányzat”csoport,
Hatvani Bajza József Gimnázium „Diákok a Diákokért” csoport,
Alapítvány az Újhatvani Rákóczi úti Általános Iskoláért,
Újhatvani Római Katolikus Általános Iskola – SZIRKÉK énekegyüttes,
Újhatvani Római Katolikus Általános Iskola Diákönkormányzat;
Hatvani Szent István Sportiskolai Általános Iskola – Túrázók csoportja,
Hatvani Szent István Sportiskolai Általános Iskola Diákönkormányzat,
Hatvani 5. Számú Általános Iskola – Drámaszakkör,
Hatvani 5. Számú Általános Iskola - Gyögyfűzér Néptánc csoport,

Hatvani 5. Számú Általános Iskola – Német szakkör,

Hatvani 5. Számú Általános Iskola – Ötöskórus,

Hatvani 5. Számú Általános Iskola – Angol szakkör,

Hatvani 5. Számú Általános Iskola – Természetjáró szakkör,

Hatvani 5-ös Iskoláért, Uszodáért Alapítvány,

Hatvan a Tanügynek Közhasznú Alapítvány,

Hatvani Gesztenyés Óvodásokért Alapítvány,

Hatvani Mészáros Lázár Úti Óvoda Gyermekeiért Alapítvány,

Brunszvik Kisded Alapítvány

A szervezetek elsősorban rendezvények megtartásához kértek támogatást, de támogatási célok között szerepeltek hagyományőrző, történelmi, tudományos, kulturális, sport programok, idegen nyelvi szakkörök szervezése, kreatív műhelymunka, közösségépítés, az intézmény felszereltségének fejlesztése is.

H a t v a n, 2022. április 22.

dr. Kovács Éva
jegyző

SZOCIÁLIS, GYERMEKJÓLÉTI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT

BESZÁMOLÓ

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁST NYÚJTÓ SZERVEZETI EGYSÉGEINEK 2021. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

BEVEZETÉS

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a helyi önkormányzatoknak minden évben átfogó értékelést kell készíteniük a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról.
Hatvan Város Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat keretében biztosítja, az Intézmény fenntartója Hatvan Város Önkormányzata.

Ezen ellátás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások közül a **gyermekjóléti szolgáltatások** és a **gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődei ellátás)** az Intézmény gyermekjóléti alapfeladatai közé tartozik.

A gyermekjóléti szolgáltatást az intézmény **Család- és Gyermekjóléti Szolgálata**, a **Család- és Gyermekjóléti Központja**; a gyermekek napközbeni ellátását az intézmény két telephelyén működő **Bölcsődéje** biztosítja az igénybevevők részére.

I. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS

1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

1. 1. Személyi és tárgyi feltételek

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 1. számú melléklete szerinti létszáma esetében a betöltött szakmai létszám nem lehet kevesebb, mint a mindenkori költségvetési törvény alapján finanszírozott létszám.
Az ellátásban részesülő személyekkel közvetlenül foglalkozó, személyes gondoskodást végző személyek száz százalékának szakképzettnek kell lennie családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás esetében. Szakképzettnek kell tekinteni azt a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás keretében foglalkoztatott személyt, aki az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló rendelet hatálybalépését megelőzően szakképzettnek minősült.

A Szolgálat minden dolgozója megfelel a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. sz. mellékletében rögzített képesítési előírásoknak.

Ez alapján a szervezeti egység állományi létszáma:

Munkakör	Létszám	Képesítés
szakmai vezető	1 fő	szakvizsgázott szociális munkás + igazgatásszervező, TB. tanácsadó
családsegítők	5 fő	szociálpedagógus (3 fő) szociális munkás (2ő)
családsegítő asszisztens	1 fő	családsegítő asszisztens

A személyes munkavégzéshez minden technikai felszereltséggel rendelkezik munkacsoportunk. Az ügyfelek fogadására két, segítő beszélgetésre alkalmas iroda áll rendelkezésre. Csoportszoba hiányában a csoportos és közösségi programokat egyéb intézményeknél oldják meg.

Összegzésképpen megállapítható, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tárgyi és személyi feltételei megfelelőek.

1. 2. Szakmai munka

A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat feladata egyrészt a **családsegítés**, ami a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat feladata másrészt a **gyermekjóléti szolgáltatás.**

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás gondozási, koordinálási és tanácsadási feladatokat foglal magába, melyet a szociális munka egyéni vagy csoportos módszertana szerint végeznek a szakemberek. A gyermekvédelmi törvény elvei alapján a gyermek mindenek felett álló érdekét és a legkisebb beavatkozást igyekszünk továbbra is szem előtt tartani. A szolgálat törvény által előírt feladata négy pontban foglalható össze:

1. *A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése*
2. *A veszélyeztetettség megelőzése*
3. *A veszélyeztetettség megszüntetése*
4. *A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése*

1. *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében*

A Szolgálat feladata a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése. Ennek körében szociális és egyéb információs adatok gyűjtése, a szülő tájékoztatása, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően - az ítélőképessége birtokában lévő gyermek tájékoztatása mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek

összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével.
A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése.
A válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése. Tájékoztatás a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról. Segítségnyújtás a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban.
Azokban az esetekben mikor a feltárt probléma 1-3 találkozással kezelhető egyszeri találkozásként regisztrálódik Szolgálatunknál. Jellemzően szociális ügyekben kértek tanácsadást vagy ügyintézésben igényeltek segítséget. A segítő beszélgetések alkalmával főként életvezetési és nevelési tanácsadást végeztek munkatársaink prevenciós célzattal.

Gyermekétkeztetés

Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést vehet igénybe intézményi gyermekétkeztetés formájában. A bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt szünidei gyermekétkeztetést kérhet a szülő. A települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatja a jogosult gyermek szülőjét, akinek a gyermek tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott évben fennáll a gyermekétkeztetés jogosultságáról. A jegyző ezzel egyidejűleg értesíti a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot is a kiküldött tájékoztató címzettjeiről. A Szolgálat segítséget nyújt a gyermekétkeztetés igénybevételéhez szükséges nyilatkozat kitöltésében.
A gyermekjóléti szolgáltatás bűnmegelőzési *(illetve bűnismétlés megelőzési)* szerepe a gondozási tevékenységében közvetlenül vagy indirekt módon jelenik meg. A rendőrség aktivitása a gyermekvédelmi jelzőrendszerben alacsony, a múlt évben csupán 21 jelzés érkezett tőlük, bár a gondozotti körünkben tudomásunk szerint lényegesen magasabb számban érintettek szabálysértési vagy büntető ügyben.
A hatósági eljárásokban érintett ügyekben a Gyámügy környezettanulmány elvégzésére felkérheti a Szolgálatot. Ebben az évben 14 alkalommal készítettünk környezettanulmányt. A vírushelyzet idején kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt a környezettanulmányt az azonnali és soronkívüliséget igénylő ügyeknél, az ideiglenes hatályú elhelyezés és a nevelésbe vétel esetén, valamint a gyám- és gondnokrendelésnél el kellett készíteni. A nevelési - oktatási törvényben foglalt változások

következtében magántanulói vélemény, illetve az egyéni tanrendek véleményezése nem tőlünk kerül bekérésre.

Az elmúlt évben 6 szociális válsághelyzetben lévő várandós anyát gondozott Szolgálatunk. Két várandós még a szülés időpontjában sem tölti be a nagykorúságot.

A Szolgálat feladata a szabadidős programok szervezése, a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából. 2021-ben a szabadidős programok megszervezése elmaradt, nem lehetett megszervezni a vírus-, illetve veszélyhelyzet miatt.

A tavalyi évben elindítottuk gyermekek részére a mozgásfejlesztést, mint lehetőséget. Egyik munkatársunk elvégezte a tanfolyamot és térítésmenetesen biztosítja a fejlesztést óvodáskorú gyermekek részére. A veszélyhelyzet alatt nem került megtartásra, de egyéni fejlesztésre volt lehetőség a veszélyhelyzetek kihirdetése között a járványügyi szabályok szigorú betartásával. A veszélyhelyzet alatt a már folyamatban lévő eseteknél online formában folytatódott a fejlesztés.

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez, tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségéről, a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít.

2. *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében*

Az egyes gyermeket érintő veszélyeztetettség időben történő felismerése érdekében, valamint általában a veszélyeztetettséget eredményező jelenségek feltárására a gyermekjóléti szolgálat a településen gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszert működtet. A jelzőrendszer érzékenysége és a partneri együttműködés fenntartása kulcskérdés a helyi gyermekvédelemben! Ezért idén is sok erőfeszítést tettünk a szakmai kapcsolatok és a segítő hálózatok karbantartása érdekében. A családgondozók személyes találkozásainak több mint a felét a partnerekkel történő telefonos vagy személyes konzultációk tették ki. **Ezen túlmenően szükséges és törvény által előírt kötelező feladat különböző szakmai tanácskozások megszervezése is, mint például: esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés és szakmai napok.** A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. A szakmaközi megbeszélésre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges. A hat alkalom tervezetét az intézkedési tervben is meg kell jelölni és az év során a

legjellemzőbb problémakörökben kell megtartani. 2021-ben az éves szakmai tanácskozást és a szakmaközi megbeszéléseket már nem lehetett összehívni, a tervezett témák online kerültek megbeszélésre.

3. *A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében végzett tevékenység*

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (szociális segítőmunkával) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a szakmai munka során az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit. Fontos a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében. Szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködünk a területünkön található szolgáltatókkal, segítséget nyújtunk a szolgáltatások, ellátások igénylésében (szociális alapszolgáltatások, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét).

A szociális segítőmunka keretében feladatunk segíteni az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében. Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében mozgósítani az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe. Koordinálni az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését. Az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a család- és gyermekjóléti központ bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélés szervezése, illetve - az előbbiek mellett - a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferencia szervezése.

A jelzést követően a családgondozók három napon belül felveszik a szülőkkel a kapcsolatot, valamint szükség szerint az érintett szakemberekkel is konzultálnak a jelzett gyermekvédelmi problémáról. A felmérést követően a Szolgálat mérlegeli, hogy a veszélyeztetettség alapellátás keretében az önkéntesség alapján megszüntethető-e, vagy hatósági kötelezettség megállapítása szükséges. Ebben az esetben a törvényi változások következtében a Család- és Gyermekjóléti Központnak kell tovább jeleznünk az esetet, mert a hatósági intézkedés az ő illetékességük. Minden

esetben munkatársaink erőfeszítést tesznek a szülők és a már belátási képességgel rendelkező kiskorú meggyőzésére, a motiváció felkeltésére a problémák kezelése iránt. Alapellátás esetében cselekvési terv alapján zajlott a gondozás, melyeket hathavonta értékeltek a családgondozók és az érintettek. Védelembe vétel esetén a Központ és a Szolgálat munkatársai közösen végezték a szakmai munkát a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Ebben az esetben speciális adminisztráció szükséges, amely mind a két szakmai csoportot érinti.

4. *A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése*

A gyermek vérszerinti családjából való kiemelésére vonatkozóan a hatósági feladatot a Család- és Gyermekjóléti Központ végzi. A gyermekvédelmi szakellátásba kerülést követően a szülőket továbbra is a gondozza a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Család- és Gyermekjóléti Központ kérésére annak érdekében, hogy újra képesek legyenek nevelni a gyermeküket.

5. *GYVR – Gyermekeink védelmében rendszer*

A Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszer (GYVR) gyermekjóléti alapellátási felhasználóinak regisztrációja 2021. március 30-ával kezdődött meg. A regisztrációt követően minden munkatárs betekintői jogosultsággal tudta használni a GYVR-t. Ennek köszönhetően a család- és gyermekjóléti központok esetmenedzserei, valamint azon család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó családsegítők, akik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének ügyeiben dolgoznak, a GYVR-ben tudták megkeresni a gyermekvédelmi szakellátás által elkészített adatlapokat. A GYVR tervező és értékelő alrendszerében megtalálható: a gyermekvédelmi szakszolgálat által készíttetett elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv, amely tartalmazza a gyermek további életútjának alakítására vonatkozó célkitűzéseket és a szükséges intézkedéseket. Az egyéni elhelyezési terv alapján kell elkészíteni a gyermekvédelmi szakellátás szakemberének a nevelésbe vett gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét, melynek elkészítésében az ellátást nyújtó intézmény szakemberein túl, közreműködik a gyermekvédelmi gyám, valamint nevelőszülői elhelyezés esetén a nevelőszülő. A tervező és értékelő alrendszerben találhatóak a nevelésbe vétel felülvizsgálatához kitöltött helyzetértékelések, melyeket a gyermek gondozási helye és a gyermekvédelmi gyám tölt ki.

Az EFOP-1.9.4-VEKOP-16. Szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása c. kiemelt projekt (továbbiakban: kiemelt projekt) 2021 májusában több szakmai napot tartott külön a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére, valamint a gyermekek átmeneti gondozását biztosítók

számára. A szakmai napokon ismertetésre került az, hogy mely szolgáltatók nem végezték még el a regisztrációjukat a GYVR-ben és milyen problémák merültek fel a regisztrációs feladatok végrehajtásánál, amelyről a Magyar Államkincstár Szociális Ellátások Főosztályának vezetői nyújtottak tájékoztatást.

A GYVR rendszerbe történt regisztrációjukat követően a gyermekjóléti alapellátást nyújtó intézmények munkatársainak feladata az igénybevevői nyilvántartásban (KENYSZI) rögzített igénybevevők törzsadatainak és az igénylések adatainak tisztítása volt. A gyermekek átmeneti gondozása esetén minden ellátottnál szükséges, a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtóknál pedig a gyermekek adatait szükséges átnézni és tisztítani, annak érdekében, hogy a GYVR rendszerbe **2021. július 1-jén** áttöltött adatok között ne legyen hibás adat. Az adattisztítási feladathoz az igénybevevői nyilvántartásról készült képernyő képekkel és leírással segítette a Magyar Államkincstár Szociális Ellátok Főosztálya a területen dolgozó szakemberek munkáját.

A Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszer jogszabályi alapjainak megteremtése a gyermekjóléti alapellátásokban is a Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerre (a továbbiakban: GYVR) vonatkozó törvényi szabályok 2020. július 1-jén léptek hatályba. A rendszerbe a gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek adatait kellett rögzíteni. A gyermekjóléti és a gyermekvédelmi ágazat működésének átláthatósága, a hatékonyság javítása, a gyorsabb, hatékonyabb szakmai kommunikáció és feladatellátás érdekében, valamint az adminisztrációs terhek és a papíralapú kommunikáció csökkentését szolgálva a GYVR bevezetésre került a gyermekjóléti alapellátásban is 2021. július 01-től. A gyermekjóléti alapellátásra vonatkozóan a GYVR működése jogi alapjainak megteremtéséhez a Gyvt. egyes rendelkezéseinek módosítása vált szükségessé. A továbbiakban ez az elektronikus felület fogja tartalmazni a család- és gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek átmeneti gondozása igénybevevőinek meghatározott adatait, továbbá itt kell dokumentálni a szociális segítő munkát. A felkészülési idő érdekében a vonatkozó rendelkezések 2021. március 1-jén léptek hatályba. A GYVR-re vonatkozó szabályok mellett pontosításra került az adatokba való betekintésre vonatkozó szabályozás. „135. § (3) A személyes gondoskodást nyújtó (1) bekezdésben meghatározott szervek és személyek a gyermek nevelkedésének megtervezését a (2) bekezdésben meghatározott adattartalmú – jogszabályban meghatározott – környezettanulmány, cselekvési és intézkedésiterv, családgondozási terv, elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv, egyéni gondozási- nevelési terv alapján végzik. A (2) bekezdésben meghatározott adatkörök rögzítése jogszabályban meghatározottak szerint a) a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek átmeneti gondozása és a gyermekvédelmi szakellátások tekintetében a Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben, b) a javítóintézeti

ellátás tekintetében a javítóintézeti informatikai rendszerben történik. „135. § (3a) (A Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben) b) a tervező és értékelő alrendszerben ba) a gyermekjóléti alapellátást nyújtó részéről a gyermek veszélyeztetettségének feltárása, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és megszüntetéséhez szükséges intézkedésre történő javaslat megtétele; a gyermek nevelkedésének megtervezése érdekében a környezettanulmány, cselekvési és intézkedési terv, védelembe vétel esetén a családi, egyéni gondozási terv elkészítése, az egészségügyi lap feltöltése; nevelésbe vétel esetén a családi kapcsolatok, családgondozás tervezése és a helyzetértékelés; a családbafogadás és utógondozás esetén a gondozási terv elkészítése és a helyzetértékelés, valamint az átmeneti gondozás esetén az egyéni gondozási-nevelési terv, a családgondozási terv elkészítése és a helyzetértékelés; bb) a gyermekvédelmi szakellátás esetén az elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv és egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése, valamint a gondozási-nevelési tevékenység megvalósításának értékelése (történik.)" (hatályos: 2021. 03. 01-től)

„136./A § (2) Díjmentesen jogosult betekintést kérni a szolgáltató, intézmény vezetőjénél – a (3) bekezdésben foglalt korlátozással – a gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek átmeneti gondozása igénybevétele esetén a) – feltéve, hogy szülői felügyeleti jogát a bíróság nem szüntette meg – a gyermek szülője,

b) a gyermek törvényes képviselője,

c) a korlátozottan cselekvőképes gyermek és

d) a nagykorúvá vált gyermek,

a Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszer törzsadat alrendszerében, valamint tervező és értékelő alrendszerében – a (6) bekezdésben és a 136. § (5) bekezdésében foglalt korlátozással – a gyermekre, illetve személyére vonatkozóan a szolgáltató, intézmény által kitöltött adatlapba, valamint jogosult arra, hogy kérésére az adatlapot nyomtatott formában díjmentesen rendelkezésére bocsássák."

6. *Az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak bővítése*

A módosítással bővül az észlelő- és jelzőrendszeri feladatot ellátók körének törvényi felsorolása a települési önkormányzat jegyzőjével, aki a gyámhatósági feladatainak ellátásán kívül is - különös tekintettel arra, hogy a családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzője került kijelölésre - juthat a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó információkhoz, amelyek jelzése a gyermek érdekében áll. A jegyzőn túlmenően a gyermekvédelmi jelzőrendszernek – a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos

bűncselekmények áldozatainak fokozottabb védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CVIII. törvény módosításaival összhangban – a büntetés-végrehajtási intézettel és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőkkel való bővítésére is sor került abból a célból, hogy ha a szülő e szervek látókörébe került, akkor a gyermekének nevelését, a vele történő kapcsolattartást befolyásoló információk átadhatóak legyenek a gyermekjóléti szolgáltató és a gyámhatóság részére, erősítve mindezzel a gyermek biztonságát. „17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében (...)

p) a települési önkormányzat jegyzője,

q) a büntetés-végrehajtási intézet,

r) a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők."

(hatályos: 2021. 01. 01-től)

Speciális feladatok a COVID-19 új típusú koronavírus okozta járványügyi helyzetben

Fő célkitűzésünk, hogy a gyermekvédelmi - gyermekjóléti gondoskodásba került gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerése továbbra is megtörténjen, valamint a számára legoptimálisabb megoldás megszülethessen.

- Ennek érdekében fontos a veszélyeztetett gyermekek számának áttekintése a Család - és Gyermekjóléti Szolgálat látókörén kívül eső szolgáltatások bevonásával pl. (iskolai óvodai szociális segítők), valamint a hátrányos helyzetűként nyilvántartott gyermekek jelenlegi számának megismerése után a szakemberek és a lakosság tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról.

- Fontos a kellő időben felismert és megsegített szociális válsághelyzetek számának csökkentése. Az elkerülhető szociális–mentális válsághelyzetek felismerése, a már bekövetkezett válsághelyzet krízisintervenciója speciális kapcsolatfelvétel, támogatások megismertetése és felajánlása által; a már kialakult – és szakember által azonosított – krízisben beavatkozások mérlegelése, konkretizálása, végrehajtása a kliens (felnőtt és kiskorú esetében egyaránt) veszélyeztetettségének elhárítása érdekében. Kiskorú esetében a kiskorú számára legideálisabb – családon belüli – támogatások megtalálása, a gyermekben végbe menő további krízisek észlelése, prevenciója, támogatása megfelelő szakember bevonásával. Súlyos veszélyeztetés esetén hatósági intézkedés kezdeményezése a kiskorút érintő eset vezetésében esetmenedzser bevonása mellett, illetve általa.

A cél elérésének érdekében kitűzött feladat:

- 2021-ben a szakemberek továbbképzése a CSBO által fejlesztett jelzőrendszeri tagok együttműködésének támogatása továbbképzésen; (a veszélyhelyzet ideje alatt felfüggesztésre került, majd online formában került befejezésre),
- a problémadefiníció pontos meghatározására törekvés esetmegbeszélés és szupervízió segítségével; a szupervízió egyéni formájának igénybevétele a személyes elakadás megismerése céljából; (a veszélyhelyzet ideje alatt a szupervízió felfüggesztésre került),
- szakmaközi konzultációk más szakemberek probléma- észlelésének megismerése céljából (a veszélyhelyzet ideje alatt speciális személyes találkozások nélkül valósulhat meg krízishelyzet megállapításakor, illetve online – zoom - segítségével).

A szűkebb társadalom, illetve a településen élő lakosság szociális biztonságérzetének támogatása. A szociális segítő munkát végzők megfelelő munkakörülményeinek biztosítása.

2021-ben hazánkat továbbra is sújtó COVID-19 (új típusú koronavírus) okozta intézkedések kiemelt helyre emelték többek között a szociális munkát ellátó szakterületeket. Ezen a szakterületen dolgozó szakemberek és önkéntesek a társadalom biztonságérzetének javítását, a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek és csoportok támogatását, megóvását, gondozását hivatottak ellátni sajátos környezeti feltételek mellett. A minimálisra csökkentett kontaktok, a szakemberek védelmét ellátni hivatott helyi intézkedések, (úgy, mint eldobható szájmaszk és gumikesztyű biztosítása, fertőtlenítő szer, a fogadó épület EMMI rendelet szerinti felszerelése fertőtlenítő szerrel, és helyi előírt fertőtlenítéssel) mind a helyi lakosság, mind az ott munkájukat ellátó szakemberek biztonságérzetének, és mentálhigiénés támogatásának célzott formája. A szociális segítést ellátó szakemberek biztonságérzetének megalapozása, a veszélyhelyzetben ellátandó feladatok kivitelezése településünkön is a maximális védelem és támogatás biztosítása mellett látható el.

A 2021-es év - kihirdetett veszélyhelyzet idejére vonatkozó - speciális munkarendje és intézkedési tervének átalakítása a kialakult környezeti és személyi feltételekhez.

- A család- és gyermekjóléti szolgáltatás március 11–től végzett formáját az EMMI rendeletben meghatározottak alapján volt szükséges végezni, ami egyben meghatározta és át is alakította a 2021-es év munkarendjét is. Ezt szabályozta az „Útmutató a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkenetésére a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére." című dokumentum is. Elhalasztásra kerültek az áprilisi és májusi szakmaközi megbeszélések. Ezek pótlásának lehetőségeit és feltételeit az év további szakaszaiban határoztuk

meg, figyelembe véve a megyei és országos ajánlásokat. Majd az év során elhalasztásra került a többi szakmaközi megbeszélés is, mivel a vírus-, illetve veszélyhelyzet ideje alatt nem lehetett megszervezni.

- **Jelzések fogadása veszélyhelyzet időtartama alatt;** a személyes kontaktokat igénylő esetmegbeszélések és esetkonferenciák, személyes konzultációk speciális formában történő megszervezése továbbra is feladat volt, amennyiben veszélyeztetésről érkezett jelzés az intézménybe. Tehát a veszélyhelyzet idején a jelzések fogadásáról, annak preferált formájáról tájékoztatni volt szükséges a jelzőrendszeri tagokat; annál is inkább, mivel a mindennapok változékonyságában nehezen volt követhető, hogy mely intézmények, hivatalok mikor vannak nyitva, és mikor látogathatók. A tájékoztatás formája: elsősorban email formájában, a megszokott hírlevél segítségével, telefonos kapcsolattartással, valamint az intézmény hivatalos weboldalán.

- A szociális munkások/szociálpedagógusok (családsegítők) kiemelt feladatává vált a **meglévő gondozási kapcsolataik kontrollálása, új típusú, ezidáig kevésbé preferált és gyakorolt formákhoz történő alkalmazkodással** (telefonos, online kapcsolattartás, ügyfelek egyéb elérési formáinak feltérképezése, az Intézmény weboldalának aktualizálása a kialakult helyzethez: tájékoztatók elhelyezése, elérhetőségek feltüntetése). Ezen intézkedésekkel a lakossági tájékoztatás feladatának eleget téve a karantén okozta mentálhigiénés krízisek feloldásának lehetősége, a családon belüli feszültségek okozta feltáratlan bántalmazások csökkentése (melyek elsősorban a kialakult félelmi helyzetben, és az otthon maradásnak (kívülről meghatározott bezártság) nem kívánatos következményei, valamint a szükségletek feltárásának terepei is egyben. Családsegítőinknek szükséges volt felkészülni azon esetekre is, amikor is a kliensek meglévő – egyébként is bizonytalan – egzisztenciája meggyengült. Anyagi ellehetetlenülésük, munkanélkülivé válásuk fokozott megküzdési terhet rótt és ró a családokra, és a segítőkre. Mivel minden családsegítő rendelkezik saját laptoppal, így rendelkezésre állt annak lehetősége, hogy online kommunikáljon azon ügyfeleivel, ahol rendelkeztek digitális eszközökkel, valamint telefonos kapcsolattartással. Szükséges volt az élelmiszer adománykészletből elkülöníteni krízishelyzetekbe történő beavatkozáshoz, illetve külső civil partnerekkel konzultálni élelmiszer adomány közvetítés céljából.

A COVID-19 új típusú koronavírus járványhoz kapcsolódó intézkedési pontok mellett a teljes munkaévet felölelően a következő problémákat javasoltuk áttekinteni:

Szakmaközi megbeszélések tervezete 2021

A szakmaközi megbeszélések témáit részben az előző évben elmaradt témákból, részben új tervekből állítottuk össze. A témák minden esetben a jelzőrendszeri tagok visszajelzései, a jelzett problémák, valamint a családsegítő szakemberek szakmai tapasztalati és gondozási feladatai alapján kerülnek meghatározásra.

Tervezett témák

1) Eltérő fejlődésű gyermekek helye az osztályban.
2) Gyermekek a pszichiátriai ellátórendszerben; a Vadaskert Alapítvány és Szakambulancia tevékenységének megismerése a kórházi szociális munkás segítségével. Kapcsolódások a gyermekvédelemmel. A gyermek ellátása a kórház- család- iskola hármasában.
3) Egészségügyi veszélyeztetés és elhanyagolás – az egészségügy gyermekvédelmi tevékenységének támogatása, szakmacsoportos tanácskozás a helyi lehetőségekről (orvosi igazolások), jelzőrendszeri kapcsolati háló erősítése.
4) Az iskolai mulasztások Intézkedési Terve. Szakmacsoportos tanácskozás az oktatási - nevelési intézmények képviselőivel. Az intézkedési terv szakmai szabályozása, célja, tartalma. A jelzőrendszeri kapcsolati háló erősítése.
5) Jelzőrendszeri tagok ismeretbővítése, helyi tájékoztató kiadvány bemutatása. Internet és médiahasználat gyerekközösségekben. Rövid összefoglaló készítése a jelzőrendszeri feladatokról, elérhető segítségek, tennivalók, ajánlott és kötelező feladatok. Helyi támogatórendszer összekapcsolása.
6) A járványhelyzet okozta nehézségek, következmények szakmacsoportos értékelése (oktatás-nevelés, egészségügy, szociális, gyámügy). A jelzőrendszeri tagok tájékoztatása. Gyermek - és családvédelem járvány- és veszélyhelyzet idején.

A 2021-es év szakmaközi megbeszéléseinek tervezett témái

A 2021-es évben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat február 24. napján ismételten megszervezte a kötelező Éves Család - Gyermekvédelmi Tanácskozást. A Tanácskozás célja a település szociális és gyermekvédelmi helyzetének bemutatása, a jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tagok tevékenységének áttekintése, a jelzések éves összefoglalója. Fejlesztési irányok, lehetőségek, és fejlesztésre szoruló területek, úgy, mint együttműködés, partnerség megnevezése. A tanácskozást kiegészítettük a Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetsége Elnökének, Dudás Erika

előadásával, aminek a címe a Segítség személyes találkozások nélkül volt, valamint az Autonómia Alapítvány mentor munkatársának bemutatójával. Ezáltal is erősítve az egymástól történő tanulás lehetőségét, erőforrások maximalizálását. A tanácskozáshoz szükséges szempontsorokat idén is megújítottuk, aktualizáltuk, és személyre szabtuk. Ennek megfelelően 49 jelzőrendszeri tagunknak juttattuk el. A visszaküldés arányát megfelelőnek értékeljük. Kiemeljük, hogy a gyermekorvosi praxisok mind visszaküldték a szempontsort, amellyel megerősítették a jelzésekben fellelhető problémákat. (pl. gyermekek pszichiátriai nehézségei).

2021. április 28.

Atipikus gyermek a csoportban/osztályban, a családban és a gyermekvédelemben. A gyermekvédelmi felelősség kérdései. „ADHD" szülőszemmel. Előadó: Tetézi Éva ADHD szülőcsoport koordinátor, saját élményű tapasztalati szakértő szülő.

2021. május 26.

Gyermekek a pszichiátriai ellátórendszerben; a Vadaskert Alapítvány és Szakambulancia bemutatása Katona Bálint kórházi szociális munkás segítségével. Kapcsolódások: család-kórház- iskola, háziorvosok, és gyermekorvosok a gyermekvédelem rendszerében. Vendégünk: Katona Bálint kórházi szociális munkás, Dr. Szőgyör Zita gyermekorvos.

2021. június 23.

Egészségügyi veszélyeztetés, mulasztás, elhanyagolás. Kapcsolódások a gyermek- és családvédelemmel. A jelzőrendszer egészségügyi elhanyagolás megelőzésében betöltött szerepe.

2021. szeptember 29.

Intézkedési terv készítés szabályozása. Az iskolai mulasztás és lemorzsolódás (iskolába nem járás) megakadályozásának eszközei szakmacsoportos megközelítésben.

2021. november 24.

Gyermekvédelem és digitális kompetencia kérdésköre. Oktatási-nevelési intézmények tapasztalatai az on-line oktatás alatt (gyermekvédelmi gyűjtés feldolgozás alapján).

1. 3. Statisztika

1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége (tárgyév). Nem halmozott adat!

	CSALÁDOK SZÁMA	GYERMEKEK SZÁMA
Alapellátásban lévő kiskorúak száma: (Akiknek az ügyében (még) nem áll a kiskorú gyermekvédelmi hatósági intézkedés hatálya alatt.)	**49**	**100**
Ebből veszélyeztetettnek ítélt kiskorúak száma:	**20**	**38**
Hány családot gondoz a szolgálat nem kiskorú okán? (családsegítős eset)	**3**	**3**
Hány család/gyermek részesül gondozásban hatósági intézkedéssel párhuzamosan?		
védelembe vétel	**25**	**38**
családba fogadás	**5**	**8**
ideiglenes hatályú elhelyezés	**1**	**1**
nevelésbe vétel	**6**	**6**
ÖSSZESEN	**109**	**194**

2. A Család- és Gyermekjóléti Szolgáltat tevékenysége a kezelt probléma típusa szerint (tárgyév). (Családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás együttesen).

Megnevezés	Kezelt problémák száma (főproblémák) Hatvan
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	240
Gyermeknevelési	768
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	105
Magatartászavar, teljesítményzavar	204
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülő-gyermek közti)	29
Szülők vagy a család életvitele	96
Szülői elhanyagolás	26
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	8
Fogyatékosság	15
Szenvedélybetegségek	59
Lelki-mentális	248
Egyéb egészségi probléma	109
Foglalkoztatással kapcsolatos	45
Ügyintézéssel kapcsolatos	1045
Információkéréssel kapcsolatos	845
Összesen	3842

3. A jelzőrendszer által küldött jelzések száma (tárgyév).

Megnevezés	Küldött jelzések száma Hatvan
Egészségügyi szolgáltató	23
Ebből: védőnői jelzés	17
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	26
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	1
Átmeneti gondozást biztosítók	1
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	0
Köznevelési intézmény	60
Rendőrség	21
Ügyészség, bíróság	1
Pártfogó felügyelet	0
Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	0
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	1
Állampolgár	16
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	3
Gyámhivatal	7
Összesen	160

4. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységének adatai (tárgyév). (Családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás)

Megnevezés	**Szakmai tevékenységek száma (halmozott) Hatvan**
Információnyújtás	748
Segítő beszélgetés	768
Tanácsadás	516
Hivatalos ügyekben való közreműködés	649
Konfliktuskezelés	14
Kríziskezelés	8
Családlátogatás	325
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli, természetbeni)	465
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	82
Szociális segítő tevékenység	1426
Esetkonferencia	6
Esetmegbeszélés	12
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	14
Adományközvetítés	225
Összesen	**5258**

1. 4. Programok

Az előző évben kihirdetésre került a veszélyhelyzet - a covid járvány miatt – végig kísérte a 2021-es évünket is. A szigorú járványügyi szabályozások miatt csoportos programjainkat el kellett halasztanunk. Ez érinti a következőket: esetkonferencia, jelzőrendszeri találkozók, szakmai tanácskozás, szakmai programok, drogprevenciós sportrendezvények. A továbbiakban a veszélyhelyzet ideje alatt az esetkonferenciát, szakmai tanácskozásokat, jelzőrendszeri találkozókat online formában rendeztük meg (ZOOM).

2. Család- és Gyermekjóléti Központ

2. 1. Személyi és tárgyi feltételek

A jó minőségű szolgáltatás biztosításának alapfeltétele a megfelelő humánerőforrás gazdálkodás, ezért kiemelt fontosságú a munkatársak testi - lelki állóképességének fenntartása. A fluktuáció mértéke egyik legfontosabb mérőszáma a dolgozók jó közérzetének. E tekintetben a Központ két munkacsoportja között nagy eltérés mutatkozik.

Az esetmenedzseri (hatósági) munkacsoportban hosszú évek óta stabilitás tapasztalható, a személyi változások ritkák, csupán az asszisztens személyében történt változás. A megbízási szerződéssel alkalmazott munkatársak szintén hosszú ideje dolgoznak velünk.

Az óvodai-és iskolai szociális segítő munkacsoportban nagy volt a fluktuáció, mely nehezítette a járás oktatási-nevelési intézményeiben történő gyermekvédelmi tevékenység folyamatos biztosítását. Jelenleg két betöltetlen státusszal rendelkezik a Központ ezen a feladatellátáson. A fluktuáció okai között a következőket tudtam beazonosítani: jobb álláslehetőség *(elsősorban iskolák kínálták fel)*, a járványhelyzet teremtette bizonytalanságok az oktatási intézményekben, valamint a megfelelő munkafeltételek hiánya az iskolákban, néhány intézményben az elfogadottság hiánya. 2021. 12. 31-én a Központban 3 státusz nincs betöltve, 1 esetmenedzseri és 2 óvodai-és iskolai szociális segítő.

Ezek alapján a szervezeti egység állományi létszáma:

Főállások:

Munkakör	Létszám	Képesítés
intézményvezető	1 fő	**szakvizsgázott szociális munkás + okleveles teológus**
esetmenedzser	6 fő	**szociálpedagógus (2 fő)** **szociális munkás (3 fő)** **óvodapedagógus (1 fő)**
óvodai- és iskolai szociális segítő	6 fő	**szociálpedagógus (3 fő)** **szociális munkás (2 fő)** **tanár, szociális szervező (1 fő)**
szociális asszisztens	1 fő	**jogi asszisztens**

Megbízásos jogviszony:

Munkakör	**Létszám**	Képesítés
jogász	1 fő (heti 2 órában)	**jogi végzettség**
pszichopedagógus	1 fő (heti 12 órában)	**pszichoterapeuta/pszichopedagógus**
fejlesztő pedagógus	1 fő (heti 5 órában)	**fejlesztő pedagógus**

A központ minden dolgozója megfelel a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. sz. mellékletében rögzített képesítési előírásoknak és a kötelező továbbképzéseken részt vesz.

Központunk jelenleg 14 munkatársa két irodát használ, melyeknek állaga és felszereltsége megfelelő. A szükséges technikai eszközökkel rendelkezünk, valamint a munkavégzés külső helyére történő eljutás is biztosított tömegközlekedési eszközzel, saját gépkocsival és kerékpárral. Az iskolai szociális segítők munkájához szükséges helyiséget nem minden esetben tudja az oktatási - nevelési intézmény biztosítani. Az esetmenedzserek és a tanácsadó munkatársak rendelkezésére álló két kis interjú szoba megfelelő.

A kapcsolattartási ügyeletek lebonyolításához a Fogyatékkal Élők Nappali Intézményétől kérünk kölcsön péntek délutánonként egy termet. 2021-ben ez még elégségesnek bizonyult, viszont a bíróságok és gyámhatóságok egyre nagyobb számban rendelnek el felügyelt kapcsolattartást, így rövidesen több kapcsolattartás is fog egyidejűleg zajlani egy helyiségben.

A Központ feladatai közé tartozó szakmai fórumokat szintén a Fogyatékkal Élők Nappali Intézményétől kölcsön kapott teremben tudjuk megtartani.

Összegzésképpen megállapítható, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központ tárgyi és személyi feltételei megfelelőek.

2. 2. Szakmai munka

A Központ ellátási területe 14 települést foglal magába, melyeknek összlakosság száma valamivel több, mint 50 ezer fő. A forgalmi adatainkat vizsgálva megállapítható, hogy Központunk közvetlen módon a járás teljes lakosságának kb. 8%-át érte el *(mintegy 4 ezer fő)*. Még magasabb az arány a kiskorú lakosság tekintetében, ahol kb. 20%-os mutatót értünk el (*statisztikai rész: 1, 2, 3. pont)*. Ez a magas arány nagyrészt az óvodai és iskolai szociális munka preventív célzatú, csoportos és egyéni tevékenységének köszönhető. *(A közösségi programjaikat nem vettem figyelembe, csak a több alkalmas, személyközi interakcióval járó segítő kapcsolatokat.)*

A szolgáltatásainkat két nagyobb csoportra oszthatjuk az igénybevétel módja szerint: úgy mint önkéntességen, illetve hatósági kötelezésen alapuló segítő kapcsolat. Az utóbbi szinte kizárólag az esetmenedzserek, míg az előbbi többnyire a tanácsadók és az óvodai és iskolai szociális segítők munkaköréhez kapcsolódik.

Az esetek elosztásánál az állandóságra törekszünk, ezért egy-egy településért, illetve oktatási-nevelési intézményért egy-egy munkatársunk felel. Ez lehetővé teszi a kollégák számára a jó szakmai kapcsolatok kiépítését és a helyi közösségekbe történő beépülésüket. Fontos megemlítenem, hogy a településeken működő jelzőrendszerekkel szintén fontos a szoros együttműködés, bár azok működtetése a helyi szolgálatok feladata. A járásban gyermekveszélyeztetés okán leadott jelzések, csak nem 40%-a közvetlenül a Központunkhoz érkezik, mivel az ügyek súlyossága miatt már intézményünk hatáskörébe tartozik az ügy. Továbbá a Központ jelenti a háromszintű észlelő - jelzőrendszer középső elemét (település – járás – megye, illetve országos szint, melynek felügyeletét a nemzeti Szociálpolitikai Intézet végzi).

A Központ kapacitásainak hozzávetőlegesen egyharmadát a hatvani ügyek (kb. 20 ezer lakos), kétharmadát a többi 13 település (kb. 30 ezer lakos) köti le. A lakosságszámhoz viszonyítva továbbra is Apc és Csány község lakosai igényelnek kiemelt figyelmet munkatársainktól. A hatósági ügyekkel szemben, a speciális szolgáltatásokat (leszámítva az óvodai és iskolai szociális segítést) legalább 80%-ban a hatvani lakosok veszik igénybe. Ez magyarázható azzal, hogy ügyfélkörünk többsége számára nehéz a Hatvanba történő bejutás.

Központunk a jogszabályi előírások alapján az alábbi három főbb tevékenységi körben biztosítja szolgáltatásait:

1. hatósági eljárásokhoz kapcsolódó esetmenedzseri tevékenység,
2. speciális szolgáltatások, valamint szociális diagnózis készítése,
3. a szolgálatok szakmai munkájának támogatása és a gyermekjóléti alapellátás koordinálása a járás területén.

1. Hatósági eljárásokhoz kapcsolódó esetmenedzseri tevékenység

a, Javaslatok készítése (a statisztikai adatokat az 5-ös táblázat tartalmazza)

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 28. §-a felhatalmazása alapján a Központ jogköre az alábbi gyermekvédelmi hatósági intézkedések kezdeményezésére terjed ki:

- védelembe vétel
- megelőző pártfogás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- családba fogadás
- harmadik személynél történő elhelyezés
- gondozási hely megváltoztatására
- családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására

A javaslattétel kialakításánál a Központ vizsgálja, illetve figyelembe veszi: a veszélyeztetettség mértékét, a szülő és a kiskorú együttműködési hajlandóságát, a fokozatosság és a legkisebb beavatkozás elvét, valamint az intézkedés várható eredményét. Az adatok és információk begyűjtésekor az esetmenedzser a saját tapasztalatain kívül nagymértékben támaszkodik a jelzőrendszer tagjainak véleményére is. (Egészségügyi dolgozók, pedagógusok, hatóságok munkatársai stb.) Az ügyintézési határidők a jogszabály szerint 5-15 naposak, melyet minden esetben tudtunk tartani, annak ellenére, hogy a kapcsolatfelvétel és az információk beszerzése gyakran akadályokba ütközik.

2021-ben a gyámhatóság számára elkészített javaslatok száma további erőteljes növekedést mutatott, összesen **130 alkalommal** továbbított a Központ javaslatot valamilyen gyermekvédelmi intézkedésre vonatkozóan.[1] A javaslat gyakran a családban nevelkedő összes gyermekre vonatkozik, így a 130 intézkedés kezdeményezése lényegesen több kiskorút érintett. Három éves tendenciát vizsgálva az látszik, hogy 25, majd 30%-al emelkedett évenként a hatósági eljárások száma, melyekben a Központ élt javaslattételi jogával, illetve felkérték erre.

A védelembe vételi eljárások többsége hivatalból indul a Járási Kormányhivatal Gyámügyi Osztálya végzése alapján. Kisebb számban indítja az eljárást a Központ, illetve néhány esetben a települési szolgálatok kezdeményezik ezt a hatósági intézkedést a Központon keresztül. A hivatalból indult eljárások jelentős hányadánál nemleges javaslatot küld a Központ, mivel a szülők

[1] Az adat a felülvizsgálatkor készített javaslatok nélkül értendő. A hatósági ügyeket hivatalból félévente, évente, vagy kétévente vizsgálják felül.

együttműködési hajlandóságát vizsgálva feltételezhetően kezelhető a veszélyeztetettség önkéntes alapon is, esetleg a feltárás során nem volt tapasztalható veszélyeztetető tényező.

A megelőző pártfogás elrendelése nem vált gyakorlattá a járásunkban, mindösszesen **7 alkalommal** kért a hatóság erre vonatkozóan javaslatot a Központunktól. A bűncselekményt, vagy vétséget elkövető fiatalkorúak esetében a pártfogó felügyelő kockázatelemzést végez, melynek eredménye alapján tesszük meg a javaslatunkat a védelembe vétellel egyidőben. A büntető eljárás végeztével a kiskorúak ügyében kivétel nélkül pártfogást rendelt el a bíróság vagy az ügyészség. A pártfogó felügyelővel szoros munkakapcsolatban állnak esetmenedzsereink ezen ügyekben.

Azonnali ideiglenes hatályú elhelyezés elrendelésének akkor van jogilag is megalapozott helye, ha a kiskorú súlyos és helyrehozhatatlan testi, lelki károsodás veszélyének van kitéve. Az elhelyezés történhet harmadik személynél (hozzátartozó) vagy befogadó otthonban, esetleg nevelőszülőnél. Ezt az intézkedést a szolgálatok munkatársai is kezdeményezhetik a gyámhatóságnál közvetlenül a Központ értesítésével egyidejűleg. Az ideiglenes hatályú elhelyezésre okot adó körülmények felismerése és a kiemelés véghez vitele komoly szaktudást és lelki állóképességet igényel az esetmenedzsertől. A 2021-es évben **8 alkalommal** történt ilyen irányú javaslattétel a járásban.

A nevelésbe vétel elrendelésének szintén súlyos veszélyeztetés adhat alapot, azonban a helyzet nem krízisszerű, illetve nem igényel azonnali intervenciót. Ezen esetekben a Központ szakmai véleménye szerint a szülők nevelési képessége oly mértékben volt elégtelen, hogy az esetmenedzsernek a gyermek érdekében javasolnia kellett a vérszerinti családból történő kiemelését. 2021-ben **10 alkalommal javasolta** intézményünk ezt az intézkedést a gyámhatóság számára.

A családba fogadás javaslatainak száma az elmúlt évihez viszonyítva több mint a duplájára emelkedett, ***tízről huszonötre***. A családba fogadásra irányuló eljárás során a hatóság jóváhagyja a szülő és az általa megnevezett nagykorú személy megállapodását a gyermek nevelésére vonatkozóan. Ezáltal átmeneti ideig közeli hozzátartozó gyámsága alá kerül a gyermek, melyet a Központ figyelemmel kísér, szükség esetén kezdeményezi az alapellátásnál a gondozásba vételt.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására Központunk a múlt évben nem tett javaslatot. A gyermekvédelmi szakellátásban (nevelőszülőnél és gyermekotthonban) lévő kiskorúak gondozási helyének különböző okok miatti megváltoztatására **4 alkalommal** tettek javaslatot az esetmenedzserek.

Az eljárások során gyakran kell számolnunk az ügyintézési határidők túllépésével a gyámhatóság részéről, valamint a felülvizsgálati időpontokban esetenként akár több hónapos csúszás történik. Ez hátráltatja a gondozási tevékenységet is, mivel a határozat véglegessé válásával indul *(vagy zárul le)* a Központ esetfelelősi szerepe, mely felhatalmazza a munkatársainkat a család életébe történő beavatkozásra a veszélyeztetés okán.

b, Hatósági intézkedés hatálya alatt lévő kiskorúak gondozása (statisztikai rész 1. táblázat)

A gyermekvédelmi hatósági intézkedések hatálya alatt lévő kiskorúak száma kismértékben növekedett az elmúlt esztendőben **(302–ről 312–re)**, bár a hatóság elé kerülő ügyek számának nagymértékű emelkedése *(tavaly 30%)*, még ettől is nagyobb növekedést indukálna. A járás egész gyermekjóléti ellátásának (Központ és szolgálatok együtt) struktúráját vizsgálva az látszik, hogy a települési családsegítők erősödtek és az önkéntesség szintjén, alapellátásban tudtak kezelni több ügyet a korábbiakhoz képest. Az esetmenedzserek a családsegítőket az esetek kb. 80%-ában vonják be a gondozási folyamatba, így párhuzamosan vannak jelen a család életében. A vidéki szolgálatok szívesen vonják be az esetmenedzsereket is az alapellátás ügyeibe, mint esetkonzulenst. Ez lehetőséget biztosít munkatársaink számára a családban meglévő problémák megismerésére már a hatósági intézkedést megelőzően, illetve közösen mérlegelik a hatósági intézkedés szükségességét, illetve a beavatkozás irányát.

A védelembe vétel melletti gondozások számának növekedése **(109-ről 124-re)** nagyobb leterheltséget eredményezett az esetmenedzserek számára, melyet tovább fokozott a tartós helyettesítés is. Az esetmenedzserek a gondozási folyamat elején a határozatban rögzített kötelezettségek és figyelmeztetések alapján gondozási terveket készítettek. Egyben megszervezték a veszélyeztetettség megszüntetése céljából bevonandó szociális, pszichés, pedagógiai és egészségügyi szolgáltatásokat és koordinálták a szakemberek tevékenységét. Folyamatosan figyelemmel kísérték a veszélyeztetett gyermekek helyzetét, szükség esetén újabb javaslatot készítettek a hatóság számára.

A korábbi évekhez hasonlóan az esetmenedzserek a veszélyeztető tényezők közül leggyakrabban az alábbiakat azonosították be: *(lásd: 8. táblázat)*

1. szülő vagy család életvitele
2. gyermeknevelési problémák
3. a gyermek magatartási, beilleszkedési zavarai
4. a gyermek fizikai – lelki elhanyagolása.

A gyermekvédelmi szakellátás intézményrendszerében az elmúlt időszakban nagy változások történtek, melyek érintették a megyénket is. A korábbi Heves Megyei Gyermekvédelmi Központ beolvadt az Országos Gyermekvédelmi Központba, míg a nevelőszülőket és a lakóotthonok egyrészét átvette a Szegedi központtal működő, katolikus fenntartású Szent Ágota gyermekvédelmi szolgáltató. Ezzel párhuzamosan számos civil és egyéb egyházi hátterű nevelőszülői hálózat is létesült, illetve átvett állami kapacitásokat. Ennek ellenére továbbra is férőhelyhiány van, annak

dacára, hogy a nevelőszülőkkel szemben támasztott követelmények csökkenni látszanak. A változások azt eredményezték, hogy sok esetben akár 2-300 km távolságba is elhelyeznek gyermekeket, ezzel a szülőkkel való kapcsolattartás lehetősége nagymértékben sérül. A ritkább kapcsolattartás hátráltatja a hazagondozást is. A gyermekek gondozási helyét több esetben, akár többször is változtatni kellett, mely erősen megviselheti az amúgy is traumatizált kiskorúakat. Ez alkalmanként összefüggésbe hozható a nevelőszülő felkészültségének hiányosságaival.

A nevelésbe vett kiskorúak száma mintegy 10 fővel csökkent, **2021-ben 166 kiskorú** szüleit gondozta a Központ, annak érdekében, hogy újra képesek legyenek nevelni gyermekeiket. Az esetmenedzserek szoros munkakapcsolatban vannak a gyermekvédelmi gyámokkal, így tudják utánkövetni a kiemelt gyermekek sorsát, illetve alkalmanként felkeresik a kiskorúakat a gondozási helyükön is. A kapcsolattartások segítése szintén fontos tevékenysége szakembereinknek, különösen a hazalátogatások engedélyezésekor kérik ki a véleményüket, illetve figyelemmel kísérik a gyermek otthontartózkodását.

Szülői kapcsolattartás hiánya miatt sok gyermek válik potenciálisan örökbefogadhatóvá, azonban életkora, nemzetisége vagy fogyatékossága miatt erre csak keveseknek van esélyük. Gondozotti körünkből csupán egy-két estben történt örökbefogadás az elmúlt évben.

A szakellátásból hazabocsátott 18 év alattiak utógondozása a Központ feladata, melynek során egy évig támogatják szakembereink a gyermek visszailleszkedését a lakókörnyezetébe. Az elmúlt három évben örömtelinek is nevezhető módon jelentősen nőtt a visszahelyezett gyermekek száma. Az előző években csupán 1-2 gyermek nevelésbe vételének a megszüntetését tudtuk javasolni, míg 2019–ben 4 fő, 2020-ban 16 fő, 2021-ben már 22 kiskorú került vissza vérszerinti családjába. Azonban az utógondozás számos esetben a legnagyobb erőfeszítés ellenére sem bizonyult sikeresnek, így a súlyos veszélyeztetettség továbbra is fennállt. Ezért több esetben újra javasolnia kellett Központunknak a családból történő újbóli kiemelést.

2. Speciális szolgáltatások

a, Óvodai és iskolai szociális segítés

Az óvodai és iskolai szociális munka az elmúlt évben még mindig új ellátásként volt jelen a szolgáltatási palettánkon. A teljeskörű bevezetést a 2021-es évben is akadályozta a COVID veszély miatti iskolabezárás, valamint a nagymértékű fluktuáció. Az évet négy munkatárssal tudtuk indítani, majd az iskolák újra nyitásával hat főre gyarapodott a munkacsoport. A további két engedélyezett státuszt sajnos megfelelő pályázó hiányában nem tudtuk betölteni. Így a járás 47 intézményéből

2 középiskolában és néhány óvodában nem vagyunk jelen. Az egyik szakképzési intézettel (Egri Szakképzési Centrum Március 15. Szakgimnáziumával) továbbra sincs együttműködési megállapodásunk, mivel az intézmény vezetése ez idáig elzárkózott a kapcsolatfelvétel elől.

Az első öt hónap kiesése és a két fő hiánya ellenére szép statisztikai mutatókat láthatunk a munkacsoport teljesítményét vizsgálva. A járás 7644 tanulójából 2978 fővel kerültek kapcsolatba munkatársaink tevékenységük során. Ebből legtöbb gyermeket (1744 főt) a közösségi programokon keresztül sikerült elérniük. Az egyéni beszélgetésekkel (646 fő), illetve a csoportos foglalkozásaikon (588 fő) pedig fontos segítő kapcsolatot létesítettek a gyermekekkel, fiatalokkal. A tanulók szívesen keresik fel munkatársainkat, hogy megosszák problémáikat és tanácsot kérjenek olyan ügyekben, melyekben úgy érzik, hogy egyedül maradtak. Megállapítható, hogy az önkéntességre épülő szolgáltatással megtöbbszörözhettük azon kiskorúak számát, akiket gyermekvédelmi szempontból monitorozni tudunk.

Csoportos foglalkozásokat, rendhagyó órákat a következő témakörökben tartottak munkatársaink: iskolai zaklatás, kirekesztés és bántalmazás, konfliktuskezelés, függőségek, biztonságos internethasználat, pályaorientáció és szociális készségek fejlesztésére irányuló foglalkozások.

A segítő kapcsolatokban leggyakrabban a kollégáink a következő problémákkal találkoztak: 1, magatartási - beilleszkedési problémák 2, iskolai konfliktusok 3, tanulási nehézségekből adódó problémák. A kezelt problémák gyökerében munkatársaink gyakran tapasztalják a gyermekek érzelmi és pszichés sérültségét.

Nyári időszakban munkatársaink több iskola napközis táborában vállaltak aktív szerepet, valamint 2 x 1 hetes napközis tábort szerveztünk az Intézmény keretei között.

A szolgáltatás a prevenciót tartja szem előtt; a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, veszélyeztetettséggel fenyegető helyzetek megelőzése és a szociális készségek fejlesztése az elsődleges feladat. Azonban a már veszélyeztetett gyermekek ügyében is vállalnak munkatársaink feladatokat, segítő beszélgetéseket, illetve szorosan figyelemmel kísérik az iskolai - közösségi életüket. Továbbá a gyermekvédelmi ügyekben pedagógusok irányába is folytatunk tanácsadói tevékenységet, csakúgy, mint a szülők felé nevelési kérdésekben.

Az óvodai és iskolai szociális segítés funkciója szerint a híd szerepét tölti be: a gyermekek ellátását biztosító intézmények és az oktatási rendszer között, a család és az iskola, óvoda között és sokszor a tanuló és pedagógus között is.

b, pszichológiai tanácsadás

Az elmúlt évben lényegesen kevesebben, mintegy feleannyian (44 fő, 269 alkalommal) vette igénybe szolgáltatásunkat a korábbi évekhez viszonyítva. Ez egyértelműen a többhónapos kényszerszünetnek tudható be, melyet a munkatársunk egészségügyi problémái miatt kellett tartanunk. A pszichológiai tanácsadásra mutatkozó igény a COVID járvány miatt még erőteljesebben mutatkozik meg az ellátotti körünkben, illetve a 18 év alatti lakosság körében. Az izoláció és a betegség fenyegetése sokaknál erős szorongást és depressziót váltott ki a tinédzserek körében, csakúgy, mint az őket nevelő szülőknél. Sajnos a pszichológiai, illetve pszichiátriai ellátórendszer nem tudott kapacitás hiányában megfelelően reagálni a kihívásra. A megyében (körzetileg Egerhez tartozunk) csupán havi egy nap tartanak gyermekpszichiátriai szakrendelést. A pedagógiai szakszolgálat helyben szintén nagyon szűk kapacitással rendelkezik a pszichoterápia tekintetében. Az intézményünk által biztosított tanácsadási szint súlyosabb esetekben nem elégséges, bár így is időnként a kompetencia határainkat feszegető eseteket is kénytelenek vagyunk felvállalni. Sok család számára a drága magánrendelés nem megfizethető!

A heti 2 x 6 órában biztosítjuk Központunk talán legnépszerűbb szolgáltatását, melyet az egész járás területéről szívesen vesznek igénybe a gyermekek, fiatalok és a szülők egyaránt. A gyakorlatunkba beépült az online tanácsadás, mivel erős igény mutatkozott erre. A fogadóórák kb. 25%-a zajlik ilyen formában, igy ki tudtuk terjeszteni a szolgáltatás elérhetőségét akár esti időpontokra is. A tanácsadás igénybevétele többféle formában indulhat: jelzőrendszeri partner delegálásával, önkéntesen, családgondozás mellett vagy védelembe vétellel kötelezve. A tanácsadás hatékonysága egyértelműen az önkéntes megkeresés esetén a legmagasabb, így döntően az igénybevevők ilyen módon állnak kapcsolatban szolgáltatásunkkal. A kötelezés útján bekerülők, vagy a külső nyomásnak engedve érkezők esetében igen magas a lemorzsolódás.

Ecsedi Éva pszichológiai tanácsadó szakmai konzultációi igen hasznosnak bizonyulnak az esetmenedzserek és a családgondozók irányába is, különösen a tanácsadással párhuzamosan folytatott szociális esetmunkában.

A tanácsadást leggyakrabban viselkedési- és beilleszkedési zavarokkal keresik fel, valamint kamaszkori érzelmi zavarok miatt is sokszor kérnek segítséget. A szülők nevelési kérdésekkel szintén szívesen fordulnak munkatársunkhoz.

A szolgáltatás kapacitása a felmerülő igényeket nem tudja kellő mértében kielégíteni, annak bővítése indokolt.

c, Jogi tanácsadás

Ingyenes jogi tanácsadás 2021-ben 67 alkalommal történt, melyet összesen 53 fő vett igénybe. A tanácsadás statisztikai mutatói a járványügyi zárlat miatt kissé elmaradnak a tavalyihoz viszonyítva. A személyes találkozások hiányát némileg tudtuk pótolni azáltal, hogy Dr. Gyenes Edina telefonon is vállalta a tanácsadást ügyfeleink részére. Időnként a tanácsadást meghaladó igényekkel is fordulnak Központunkhoz (okiratszerkesztés, peres, vagy peren kívüli képviselet), mely esetekben a Megyei Kormányhivatal által rászorultsági alapon biztosított ingyenes jogi képviselet igénybevételét ajánljuk.

Az ügyfeleink leggyakrabban családjogi és polgárjogi kérdésekkel keresik fel jogászunkat, ritkábban munkajogi, esetleg büntetőjogi kérdések is felmerülnek. Dr. Gyenes Edina időnként munkatársainknak szintén nyújt segítséget az esetvezetés során felvetődő jogi kérdésekben.

A jogi tanácsadás jelenlegi formájában (kéthetente 2 - 2,5 óra) megfelelő mértékben ki tudja elégíteni az igényeket.

d, fejlesztőpedagógiai ellátás

A szolgáltatást 2021-ben összesen 163 fogadórán 24 fő vette igénybe rendszeresen. Nagyné Bozorádi Katalin tanító, fejlesztőpedagógus szolgáltatásunkat hetente két alkalommal összesen 5 órában biztosítja. A felzárkóztató - fejlesztő foglalkozások iránt tavaly fokozott igény mutatkozott, mivel az online oktatásban sok diák lemaradt. Bizonyos ismeretek elsajátításához az otthoni tanulásban nagyobb mértékű szülői támogatásra volt szükség. Főként a hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek közül sokan ezt nem kapták meg otthon.

Az alkalmakat az általános iskolás korosztály vette igénybe, alsó-és felső tagozatosak kb. azonos számban. Tapasztalataink szerint a kognitív képességek gyengesége, lemaradása gyakran párosul az otthoni környezet ingerszegénységével, illetve a szülői motiváció nem megfelelő mértékével. A pedagógiai szakszolgálat a gyermekek többségénél nem végzett vizsgálatot, így szakértői vélemény nem áll rendelkezésünkre.

A korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben is megszerveztük a pótvizsgára történő felkésztő alkalmakat július és augusztus hónapokban.

A korai iskolaelhagyás, illetve a végzettség nélküli iskolai kimenet gyermekvédelmi szempontból az egyik legnagyobb veszélyeztetettségi tényező. *(Jelenleg ez a mutató Magyarországon átlagosan 13% körül mozog. Régiónként és iskolatípusonként nagy eltérések mutatkoznak.)* Életpályákat vizsgálva az látszik, hogy ezen körben fokozott veszélye van az inaktív felnőttkornak, mely magával

hozza az életmódbeli problémák halmozódását. Minden olyan szolgáltatás, mely csökkenti az iskolai lemorzsolódást, nagy jelentőséggel bír, így a fejlesztőpedagógiai ellátásunk is kiemelt szerepet tölthet be a gyermekvédelmi rendszerben.

e, kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolatügyeletet 2021 folyamán három gyermek ügyében összesen 16 alkalommal bonyolítottunk le. Ezen kívül további négy ügyben szabályozott le a bíróság vagy a gyámhatóság kapcsolattartást intézményünkben, azonban ezek nem valósultak meg az egyik fél ellenállása miatt, illetve egy esetben másképpen egyezett meg a két fél. A kapcsolattartási ügyek közül kettőben a nagyszülő, a többiben a külön élő szülő a jogosult. A szolgáltatást nyitvatartási időnkön kívül, a Fogyatékkal Élők Nappali Intézményében, péntekenként délután 13 óra és 15.30 között bonyolítottuk le.

Az ügyek szakmailag nagy körültekintést igényelnek és a találkozások megszervezése és lebonyolítása munkaigényesnek bizonyul. A hatóságok többnyire olyan esetekben rendelik el a felügyelt kapcsolattartást, amikor okkal feltételezhető, hogy a kapcsolattartásra jogosult mentális állapota vagy szenvedélybetegsége miatt veszélyeztetheti a gyermeket. Azonban több esetben a döntés hátterében súlyos és elhúzódó konfliktusok állnak, melyet az egyik fél ily módon próbál megoldani. Ezen esetekben közvetítői segítséget is felajánlunk a feleknek, illetve kénytelenek vagyunk valamilyen szinten felvállalni ezt a hálátlan szerepet. Az esetek nagyrésze 1-2 éven belül zárul le. A kapcsolattartás során tapasztaltakról minden ügyben tájékoztatást küldünk az elrendelő szerv, vagy bíróság felé.

Néhány nevelőszülői hálózat megkereste Központunkat azzal a kéréssel, hogy hétvégenként bonyolítsunk le szakellátásban (nevelőszülőnél vagy otthonban) elhelyezett gyermekek és vérszerinti hozzátartozóik közötti kapcsolattartást. Ilyen tartalmú együttműködési megállapodás megkötését kapacitás hiánya miatt nem kötöttünk, illetve ezt a jogszabály sem teszi kötelezővé a Központ számára.

f, Készenléti szolgálat

A Központ nyitva tartási idején kívül, éjjel-nappal biztosítottuk az elérhetőséget az erre a célra rendszeresített telefonszámon. A hívások alapján összesen 9 alkalommal kellett valamilyen intézkedést kezdeményeznünk, illetve alkalmanként csupán praktikus információkat kérnek az ügyeletes munkatársunktól. A szolgáltatást elsősorban krízishelyzetek kezelésére hozták létre, mint

például családon belüli erőszak vagy kihűléssel fenyegető veszélyhelyzet. Az életet vagy a testi épséget veszélyeztető helyzet elhárítása után, a következő munkanapon jelzéssel éltünk a területi ellátási kötelezettséggel bíró család-és gyermekjóléti szolgálat felé.

A készenléti szolgálat telefonszámát a lakossággal és jelzőrendszeri tagokkal történő megismertetése céljából kifüggesztettük a járás összes településén.

g, Szociális diagnózis készítése

2021-ben összesen 10 db szociális diagnózis felvételére került sor, mely 33 főt érintett. Ez a szám évről évre kevesebb, mely csak részben magyarázható a Minisztérium által elrendelt szüneteltetéssel a tavaszi időszakra vonatkozóan. Az ágazati vezetés szándéka ellenére ez a kötelező szolgáltatás nem tudott a szociális ellátások gyakorlatába beépülni. Ennek oka, hogy kapacitás hiányában a diagnózist kérő ellátottak sem élveznek előnyt a bentlakásos vagy nappali ellátást biztosító szociális intézmények várólistáján, bár az ellátórendszerre a diagnózis eredménye kötelező erővel bír. Az igénylő szakemberek sem látják sokszor értelmét a diagnózis kezdeményezésének. A járásból csupán a hatvani, két esetben a horti, egy esetben a szűcsi szolgálat küldött Központunk felé ilyen irányú kérést. A jelzőrendszer tagjai közül senki sem kezdeményezte a szociális diagnózis felvételét.

Három esetben nem valósult meg a kapcsolatfelvétel az ügyfél elzárkózása miatt, melyre a jogszabály sem kötelezi őt.

j, Utcai és lakótelepi szociális munka (kiskorúakra irányulóan)

A járás településeinek jellege nem igényel ilyen irányú szolgáltatást, így utcai és lakótelepi szociális munkát Központunk nem biztosít, erre a feladatra státusszal nem rendelkezik.

k, Kórházi szociális munka

A hatvani Albert Schweitzer Kórház önálló szociális munkást alkalmaz, akivel szoros munkakapcsolatban állunk. A szolgáltatás nem kötelező, így Központunk nem alkalmaz kórházi szociális munkást.

3. A járás területén működő szolgálatok szakmai támogatása és az alapellátás koordinálása

A Központunk feladata a Gyvt. 40. § (2) c, pontja, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelete alapján a járás gyermekjóléti szolgáltatásának koordinálása és az ellátási területén lévő család- és gyermekjóléti szolgálatok szakmai munkájának támogatása. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük a településeken működő jelzőrendszerek tevékenységét és az ellátásba kerülő kiskorúak gondozási szükségleteit. A járás veszélyeztetett kiskorúinak, illetve a veszélyeztetettséggel potenciálisan érintett gyermekeinek létszáma az alábbiak szerint alakult:

Hatvan járás gyermekjóléti alapellátásának gondozotti összetétele 2021. 12. 31-én

Kiskorú igénybevevők létszáma összesen (központ és a járás szolgálatai): **1785 fő**, melyből 524-en részesültek családgondozásban, 1261 gyermek a Központ speciális szolgáltatásait vette igénybe *(nem halmozott adat, egy ellátott 1x szerepel)*

Ellátási formák szerinti megoszlás:

	Fő	Család
alapellátásban lévő kiskorúak száma: *(önkéntes segítő kapcsolat)*	259	125
ebből a veszélyeztetettnek ítélt kiskorúak száma: *(önkéntes segítő kapcsolat)*	121	55
szociális munka felnőttekkel	33	28
hatósági intézkedéssel párhuzamosan végzett gondozási tevékenység		
védelembe vétel	124	
ideiglenes hatályú elhelyezés	21	
családba fogadás	30	
nevelésbe vétel	145	
utógondozás	22	
speciális szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak	1305	

Hatvan járás gyermekjóléti alapellátásának gondozotti összetétele 2021. 12. 31.

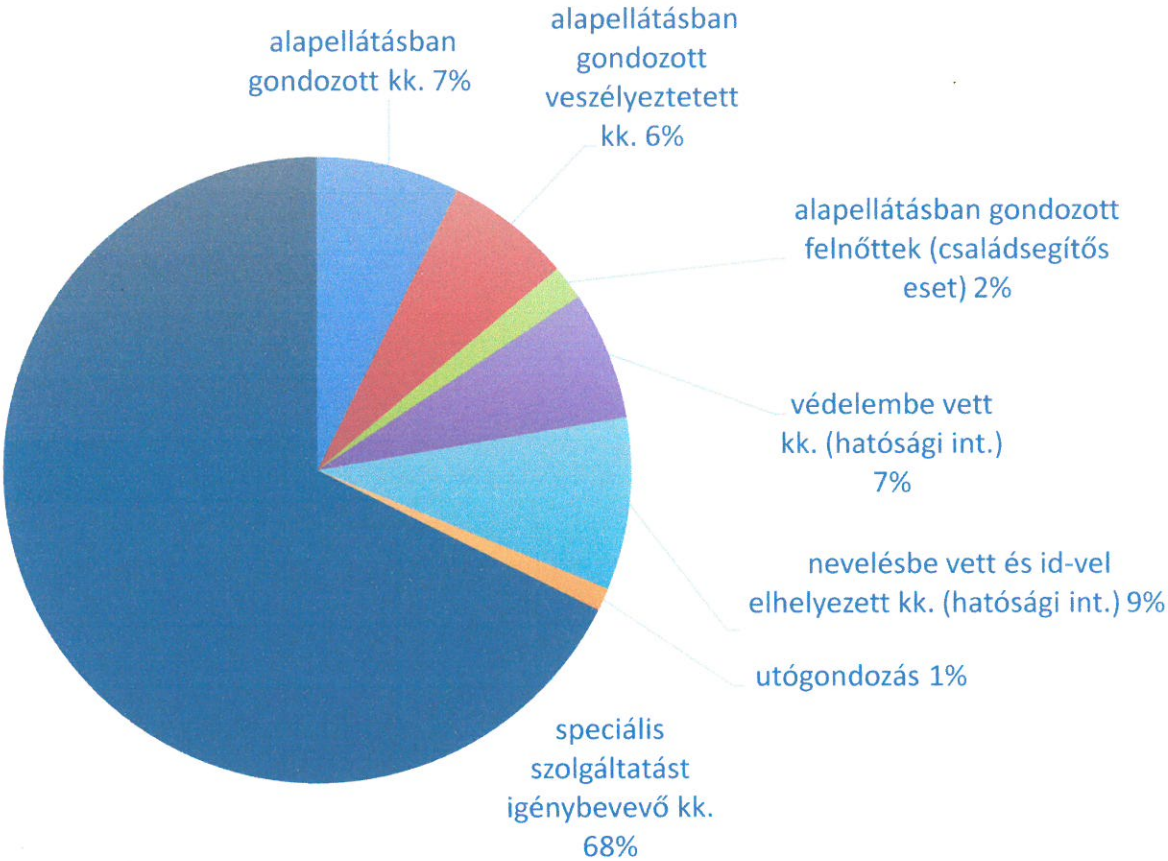

A járás egészét vizsgálva az tűnik ki, hogy december 31-i állapot szerint a kiskorú lakosság kb. 20%-a részesült gyermekjóléti alapellátásban (8701-ből 1785). Hozzávetőlegesen 6-7%-a a kiskorú lakosságnak családjával együtt huzamosabb ideig részesült családgondozásban a Központ vagy a szolgálatok által. **A járás területén 2021. december 31-én 463 kiskorút tartottunk nyilván veszélyeztetettként, ami kb. 5%-a az összes 18 év alatti lakosnak.** A látenciát megbecsülni sem tudjuk, de megítélésem szerint legalább kétszeres szorzóval számolhatunk. Összességében megállapítható, hogy a járásban működő gyermekjóléti alapellátás, a jelzőrendszert bevonva a kiskorú lakosságot hatékonyan tudja monitorozni, illetve kiszűrni a veszélyeztetettséget.

A járás szolgálatai hetente jelentést küldenek a Központ felé a hozzájuk érkező jelzésekről és az azokra válaszként megtett intézkedésekről. A szolgálatok tájékoztatása alapján 2021-ben kevesebbszer jeleztek az arra kötelezett intézmények veszélyeztetés miatt, mint azt korábban tették, így az utóbbi három év növekedési tendenciája megakadt. 2019–ben 333, 2020–ban 406, míg 2021-ben 349 jelzés érkezett a szolgálatokhoz. A csökkenés valószínűleg az online oktatásnak tulajdonítható, mivel a legnagyobb jelző intézmény, az iskola nem érintkezett huzamosabb ideig a gyermekekkel.

Messze a legtöbb jelzést így is a köznevelési intézmények adták le (168 db), döntően igazolatlan hiányzás miatt. Egészségügyi szolgáltatók (kórházak, védőnők) szintén aktív jelzőrendszeri tagoknak bizonyultak (47 jelzés). 43 esetben a Központ hívta fel gondozásra a szolgálatokat vagy más ellátási területen működő szolgálat jelzett a család költözése okán. Örvendetes emelkedést látunk a rendőrség növekvő aktivitásában, bár ebben szerepe van annak is, hogy a tankötelezettség megszegése miatti szabálysértési eljárások lefolytatása a rendőrséghez került a járási hivataltól.

A járás szolgálataihoz leadott jelzések száma 2021-ben

TELEPÜLÉS	JELZÉSEK SZÁMA
Hatvan	142
Apc	34
Boldog	12
Csány	63
Ecséd	16
Heréd	5
Hort	11
Kerekharaszt	4
Lőrinci	38
Nagykökényes	6
Petőfibánya	6
Rózsaszentmárton	8
Szűcsi	0
Zagyvaszántó	1
ÖSSZESEN	346

2. 3. Statisztika

A járás lakosainak száma: **50226 fő**

0 - 18 lakosok száma: **8701 fő**

A járás oktatási - nevelési intézményeibe járók száma: **7644 fő**

1. **Gondozottak száma a tárgyév során**

	védelembe vett	ideiglenes hatállyal elhelyezett	nevelésbe vett	utógondozás (szakellátásból kikerült)	összesen
összes érintett	**124**	**21**	**145**	**22**	**312**
Hatvan	47	11	36	7	101
Apc	15	1	10	0	26
Boldog	7	1	25	3	36
Csány	15	2	18	6	41
Ecséd	6	4	14	0	24
Heréd	1	1	1	0	3
Hort	7	0	2	0	9
Kerekharaszt	0	0	0	0	0
Lőrinci	11	1	17	3	32
Nagykökényes	0	0	0	0	0
Petőfibánya	6	0	2	0	8
Rózsaszentmárton	4	0	5	0	9
Szűcsi	1	0	6	1	8
Zagyvaszántó	3	0	9	2	14
Halmajugra	1	0	0	0	1

2. **Egyszeri (esetmenedzserek általi) tanácsadások száma:** **640 fő**

3. **Speciális szolgáltatást igénybevevők száma:**

óvodai- és iskolai szoc. segítés: **2978 fő**

jogi tanácsadás: **53 fő** – 67 alkalom

pszichológiai tanácsadás: **44 fő** – 269 alkalom

fejlesztőpedagógiai ellátás: **24 fő** – 163 alkalom

kapcsolattartási ügyelet: 16 alkalom 3 ellátott

jelzőrendszeri készenléti szolgáltatás: **16 hívás**

4. **Óvodai és iskolai szociális segítők által elért személyek száma** *(nem halmozott adat)*

tanácsadás, konzultáció: **646 fő** (gyermek, szülő, pedagógus és egyéb szakember)

csoportos foglalkozások: **588 fő**

közösségi programok: **1744 fő**

ÖSSZESEN: **2978 fő**

5. Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma:

hatósági intézkedés	javaslatok száma
védelembe vétel	76
megelőző pártfogás	7
ideiglenes hatályú elhelyezés	6
nevelésbe vétel	10
családba fogadás	25
harmadik személynél történő elhelyezés	0
gondozási hely megváltoztatása	4
családi pótlék természetbeni nyújtására tett javaslat	0
összesen	130

6. A központhoz érkezett jelzések száma kiskorú veszélyeztetettsége ügyében: 252

7. A járás szolgálataihoz érkezett jelzések száma: 349

8. A hatósági ügyekben kezelt problémák típusonkénti megoszlása: *(Az esetekben szinte mindig a problémák halmozódását tapasztaljuk, a számok csupán a fő problémát mutatják a gyermekek szempontjából)*

Megnevezés	Kezelt problémák száma (főproblémák)
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	25
Gyermeknevelési	77
Magatartászavar, teljesítményzavar	64
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülő-gyermek közti)	30
Szülők vagy a család életvitele	106
Szülői elhanyagolás (lelki - fizikai)	39
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	6
Fogyatékosság, retardáció	11
Szenvedélybetegségek	2
Összesen	360

9. **Forgalmi adatok:**

családlátogatások száma:	942
személyes konzultációk száma:	1047
telefonos konzultációk száma:	2475
összesen:	**4464**

10. **Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek** *(halmozott adat)*

tevékenység	tevékenységek száma	érintett kiskorúak száma
esetkonferencián és hatósági tárgyaláson való részvétel	112	136
esetkonzultáció *(családsegítőkkel)*	334	243
gondozási-nevelési terv készítése	96	139

11. **Pártfogó felügyelet alatt álló fiatalkorúak száma a járásban: 23 fő**

2. 4. Programok

A pandémiás helyzet miatt az év során a szakmai rendezvények döntő többsége elmaradt, néhány tanácskozás online térben tudott megvalósulni.

II. A GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

A 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását intézményünk két telephelyen (Hajós Alfréd úton és Mohács úton) működő Bölcsődéje biztosítja az igénybevevők részére. A Hajós Alfréd úton **84**, a Mohács úton **24** férőhely áll rendelkezésre.

1. Személyi és tárgyi feltételek

A feladatellátást végző szakemberek száma:

Hajós Alfréd úti Bölcsőde

1 fő bölcsődevezető

1 fő élelmezésvezető/adminisztrátor

13 fő kisgyermeknevelő

4 fő technikai dolgozó

2,5 fő konyhai dolgozó

Mohács úti Bölcsőde

1 fő vezető kisgyermeknevelő

4 fő kisgyermeknevelő

2 fő technikai dolgozó (takarítási és konyhai feladatok)

Összesen: 28,5 fő

Az év során 2 fő kisgyermeknevelő és 1 fő szakács állt munkába. A koronavírus járvány egész évben problémát okozott a biztonságos gyermekellátás szempontjából, mivel több dolgozónk is megbetegedett. Ez folyamatos munkaátszervezést és helyettesítést igényelt.

A Katica és Halacska gondozási egységekben a bölcsőde alapítványának hozzájárulásával megtörtént a redőnyök felszerelése, így a Hajós Alfréd utcában a csoportszobák árnyékolása biztosítottá vált.

Összegzésképpen megállapítható, hogy a Bölcsődék tárgyi és személyi feltételei megfelelőek.

2. A Bölcsődében folyó szakmai munka értékelése

A 2021-es évben több kollégát kellett pótolnunk. Az érkező új kollégáknak is időre volt szüksége, hogy felvegyék a bölcsőde működésének ritmusát. Az év során több kisgyermeknevelő folytatta felsőoktatási tanulmányit, az ő helyettesítésüket is meg kellett oldani.

Belső (házi) továbbképzésként gyakornoki státuszban lévő 1 fő kisgyermeknevelő felkészítése történt a Pedagógus I. fokozat megszerzéséhez, a minősítés időpontja 2022. június 7. 2021. január 28-án 1 kolléganő sikeres minősítő vizsgát tett, PED I. fokozatba lépett.

Az OKJ végzettségű kisgyermeknevelők házi továbbképzése is folyamatos volt, bár a járványhelyzet itt is komoly elmaradásokat okozott.

Szeptember 15-én a konyhai dolgozók, bölcsődei dajkák, élelmezésvezető, a bölcsődevezető és helyettese, illetve a Fogyatékkal Élők Nappali Intézete és az Idősellátás technikai dolgozói részvételével HACCP oktatásban részesültünk. Az oktatásnak a Hajós Alfréd utcai bölcsőde volt a helyszíne. Ismét sok új információval lettünk gazdagabbak.

Kreditpontos továbbképzésen folyamatosan rész vesznek a kisgyermeknevelők, jellemzően online módon. A Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság szervezésében megkezdődtek a kötelező modulba tartozó képzések is, szintén online formában. Ennek köszönhetően 2022. június 30-ig az érintett munkatársak valamennyi pontjukat megszerezhetik a képzési időszakon belül.

Szülőcsoportos beszélgetést tarunk minden nevelési évben 3 alkalommal. Az elsőt az összevont szülői értekezleten tartottuk, a pandémia miatt a novemberi beszélgetés elmaradt.

Mindenképpen pozitív eredmény számunkra, hogy mindkét bölcsőde minden férőhelye a 2021/22-es nevelési évre 100%-ban fel lett töltve. Jelenleg 20 gyermek várakozó listán van. Nagyon sok szülő érdeklődik telefonon, szeretne gyermekének azonnali elhelyezést. Az érdeklődők többsége az elutasítás miatt nem is ad be jelentkezési lapot, így pontos adatokat nem is tudunk az elhelyezést kérők számáról.

Több szülőnek okozott aggodalmat a vírushelyzet, többen halasztották a beszoktatás kezdő időpontját.

A 2021-es évet a 2020-ashoz hasonlóan nehezítette a COVID 19 okozta járványügyi helyzet. A gyermeknapot, búcsúuzsonnát és az összevont szülői értekezletet meg tudtuk tartani, de több rendezvényünk sajnos ismét elmaradt.

A 2021-es évben több alkalommal a gyermekcsoportok létszáma nagyon alacsony volt a megbetegedések miatt. A munkatársak betegsége miatt sok nehézségünk akadt a munkaszervezés kapcsán. Kollégáim rendkívüli helytállására nagyon dicsérendő, hiszen sokszor hosszabb időre is vállalták munkatársaik távollétében a rájuk nehezedő többletmunkát.

Bölcsődéink a tavalyi évben csak a nyári és téli szünet idejére tartottak zárva, az év többi részében folyamatosan elláttuk a gyermekeket. A szülőkre nagy nyomást gyakoroltak a munkáltatóik, gyakran az állásuk elvesztésével fenyegették őket, ha beteg gyermekkel otthon maradnak. Az év végéhez közeledve elfogytak a szabadságok is, egyre több akadályba ütköztek a családok. A gyerekeket sajnos akár betegen, begyógyszerezve hozták otthonról bölcsődébe, hogy munkahelyükről ne kelljen hiányozniuk.

A bölcsődék napján online továbbképzést kaptunk az Egy csepp figyelem alapítványtól, cukorbeteg gyermekek ellátásával kapcsolatban. A képzésre több intézményt is meghívtunk az online térbe, a városból és a környező településekről.

A szülői fórumot szintén online formában tartottuk meg, ahol a jelenlévőket tájékoztattuk az óvodai beiratkozásról, az alapítványi munkáról, illetve a gyermeknapi rendezvényünk megszervezésére kértük a szülők támogatását is.

Nyári zárva tartás ideje alatt tisztasági festést kaptak mindkét telephelyen a konyhák, az előkészítő helyiségek. A Mohács utcai bölcsőde gyermeköltözője szigetelést kapott, így az évek óta tartó feltáskásodó falak nem okoznak több kellemetlenséget. Továbbá a Mohács utcai bölcsőde kocsitárolójának és gyermekjáték raktárjának fala is újra lett vakolva.

Június 25-én a bölcsődei dolgozók Hollókőre mentek kirándulni.

3. Statisztika

	Átlagos gyermekek - nem fogyatékos, nem hátrányos helyzetű			Nem fogyatékos, hátrányos helyzetű	Nem fogyatékos, halmozottan hátrányos helyzetű	Fogyatékos gyermek		
	Hajós A. u.	**Mohács u.**	**Összesen**	**Hajós A. u.**	**Hajós A. és Mohács u.**	**Hajós A u.**	**Mohács u.**	**Összesen**
Január	1000	380	1380	60	0	80	20	100
Február	950	361	1311	57	0	76	19	95
Március	1100	418	1518	66	0	88	22	110
Április	950	361	1311	57	0	76	19	95
Május	1000	380	1380	60	0	80	20	100
Június	1050	399	1449	63	0	84	21	105
Július	600	228	828	36	0	48	12	60
Augusztus	550	209	759	33	0	44	11	55
Szeptember	1050	399	1449	63	0	84	21	105
Október	1050	399	1449	63	0	84	21	105
November	1050	399	1449	63	0	84	21	105
December	698	285	983	41	0	60	15	75
Összesen:	11048	4218	15266	662	0	888	222	1110
Normatíva			66,37	2,87	0	3,86	0,96	4,82
*(osztószám: 230 :12*12)*		230	**66**	**2,9**	**0**	**3,8**	**1**	**4,8**

4. Adományok, támogatások

A Robert Bosch Elektronika Kft. decemberben 300 000 Ft adománnyal segítette a bölcsődés gyermekeket, a szülők a gyermeknapi vásári adománnyal és karácsonyi támogató jegyek vásárlásával 322 935 Ft-tal támogatták az alapítványt.

Összesen 678 493 Ft-tal segítette a bölcsőde működését az alapítványunk (redőnyök felszerelése 573 003 Ft, 54 880 Ft magas nyomású mosó, 50 610 Ft bölcsődevezetői lap).

5. Programok

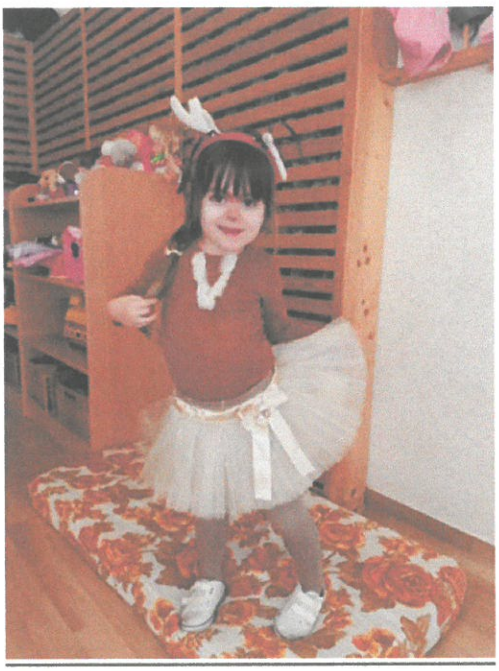

Farsang

Az idei évben is a gyermekek számára az ***első esemény a farsang***.
A gyermekek jelmezekbe bújva töltötték a délelőttöt a bölcsődében.

Búcsúuzsonna

A búcsúuzsonna az óvodába távozó gyermekek ünnepe.

December 6. Télapó

A Városi Télapó ismét ellátogatott hozzánk.

A hétköznapok

Bölcsődéinkben a szakmai előírásoknak megfelelően gondozási - nevelési terv készül minden gondozási egységben a gyermekek életkorának megfelelően. A heti tervek alapján minden napra más-más tevékenység jut. Az ünnepekről és jeles napokról is megemlékezünk.

Felnőttek

Hollókői kirándulás

III. GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA, IGÉNYBEVÉTELE, TAPASZTALATAI

A 2016-os évben az átmeneti gondozást biztosító helyettes szülő kérte jogviszonyának megszüntetését, megromlott egészségi állapotára hivatkozva. Így ez a szolgáltatás 2016. november 30. napjával megszüntetésre került.

A feladatellátás – ennek ellenére – 2017-től is biztosított volt, mivel Hatvan Város Önkormányzata feladatellátási szerződést kötött a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulással, a gyermekek átmeneti gondozásának biztosítására.

2021-ben a gyöngyösi Gyermekek Átmeneti Otthonában nem került elhelyezésre gyermek.

IV. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK

2021-ben **Szolgálatunknál és Központunknál** nem történt szakmai ellenőrzés.

A **Bölcsődében** belső ellenőrzésre 2021. június 21-én került sor, intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

2021. december 20-án a NÉBIH a főzőkonyha minősítését végezte, mely során konyhánk 88%-os minősítő eredményt kapott.

V. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:

- Az észlelő-és jelzőrendszeri tagok együttműködésének elősegítése.
- Jelzőrendszeri tagok kapcsolathálójának bővítése.
- Jelzőrendszeri tagok speciális gyermekvédelmi ismereteinek bővítése.

Család- és Gyermekjóléti Központ:

- A pszichológiai tanácsadás kapacitásának növelése.
- Családok Átmeneti Otthonával történő ellátási szerződés megkötése.

Bölcsődei ellátás:

- A szakmai színvonal magas szintű megtartására törekszünk (képzések, továbbképzések, színes programok).
- Munkatársak felzárkóztatása a pedagógusi minősítési rendszer követelményei szerint.
- Férőhelyszám bővítés.

VI. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAI

A gyermekjóléti szolgáltatás bűnmegelőzési *(illetve bűnismétlés megelőzési)* szerepe a gondozási tevékenységében közvetlenül vagy indirekt módon jelenik meg. A rendőrség aktivitása a tavalyi évhez képest csökkent a gyermekvédelmi jelzőrendszerben, a múlt évben 21 jelzés érkezett tőlük.

A gyermekvédelem bűnmegelőzési feladatainak kapcsán Szolgálatunk együttműködik az alábbi szervezetekkel:

→ Rendőrség

→ Pártfogó Felügyelet

→ Heves Megyei Kormányhivatal Hatvani Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály

7. CIVIL SZERVEZETEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az állami és önkormányzati fenntartású jelzőrendszeri szervek és intézményeken kívül említésre méltó a civil és egyházi szervezetekkel folytatott együttműködés eredményessége. A városunkban aktívan működő NGO szervezetek közül a következőkkel tartottunk fenn folyamatos kapcsolatot.

- Újhatvani és Óhatvani Caritas
- Vöröskereszt
- Baptista Szeretetszolgálat
- Református és Katolikus Egyházközséggel és önsegítő csoportjaikkal
- Máltai Szeretetszolgálat
- Hatvani Karitatív Összefogás

ÖSSZEGZÉS

A gyermekvédelemben dolgozó szakembereknek nem volt könnyű feladatuk a saját területükön. A 2021-es évben a mindennapi munkavégzést nehezítette a Covid 19 járvány.

A hozzánk érkező visszajelzésekből hatékonynak és sikeresnek ítélték meg a szakmai munkánkat városi, megyei és országos szinten egyaránt.

A rendkívül nagy érzelmi leterheltséget jelentő gyermekvédelmi feladatok és problémák kezelését a munkatársaim magas szakmai színvonalon oldották meg, amit ezúton is köszönök nekik.

Jelen Beszámoló Gulyás Beáta szakmai vezető, Tóth Zoltán intézményvezető és Pappné Rádai Borbála bölcsődevezető által szolgáltatott adatok és információk felhasználásával készült.

Hatvan, 2022. április 8.

Tisztelettel:

Semperger Katalin

igazgató

Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat 3000 Hatvan, Radnóti tér 2/A. A épület